

3 KONJA OKRENUTA SASKATCHEWANSKOM SUNCU

Bili su žuti, smeđi, zlatni, mrki.
Bili su konopasti, žilavi, jegulje u rukama tri slijepca.
Bili su duh u sedlu, meso vjere.
Bili su postavljeni, bili su pokretni, živjeli su nepomični.

Tamo gdje su stajali jedan kraj drugog okrenuti suncu,
gdje su stajali ne mičući se naspram sunčeve svjetlosti,
gdje su tu disali ali se nisu kretali niti mrdali,
tu oni ostaju u pamćenju i ne mogu ostarjeti.

Zločinački je govoriti o vremenu životinjama,
surovo obznaniti vlastitu želju za bilo kakvom promjenom,
očajavati da se bude istinoljubiv, biti okrutan da se bude željan -
sve riječi pogaziti za osnovno pravo na postojanje.

Mervin Bell (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 31. decembar 2018.

ATLANTIDA

Budući da si nauman bio
Da otploviš do Atlantide,
Razumije se, ti si otkrio:
Ove godine tek Brod Ludaka
Putovati će, jer je mnoga
Oluja, abnormalno jaka,
Prognozirana, i moraš stoga
Biti spreman da zbog dovoljno
Apsurdnog ponašanja te prihvate
Kao jednoga od Momaka,
Da bar praviš se da pića jaka,
Buka i gruba šala su za te.

Ako zbog bura, lako se zbiti
To može, u lučki stari jedan
Grad jonski svratiš da se za tjedan
Usidriš, govori s duhovitim
Znanstvenicima, ljudima koji
Dokazali su da ne postoji
Takvo mjesto ko Atlantida:
Shvati im logiku, uoči i da
Istančanost njina se jakom
I prostom patnjom zna odati;
Tako će da te nauče kako
Sumnjat da možeš vjerovati.

A ako se nasučeš, nakon
Tog, međ trakijским rtovima,
Gdje bogovijetnu svu noć nago
Barbarsko pleme, što baklje ima,
Skače pomamno dok jek tuli

Tritonske trube i neskladnoga
Gonga, sred divljeg tog kamenoga
Žala zapleši, pošto zguliš
Svoju odjeću, jer ako kadar
Ne budeš zaboravu dati
Atlantidu, nećeš nikada
To putovanje okončati.

Još, do Kartage ako vesele
Ili Korinta dođeš, neka
Njino veselje bez konca bude
I tvoje, il kad u baru neka
Kurva pogladi kosu veleć
"Ovo je Atlantida, zlato" –
Njenu životnu priču, na to,
Saslušaj s pažnjom: sada ako
Upoznavati ne počneš svako
Utočište, oponašati
Gdje Atlantidu kušaju, kako
Istinsku misliš prepoznati?

Uzmimo, na žal kod Atlantide
Da najzad prista, strašnim putem
U unutrašnjost da sad ideš
Kroz gnusne šume i smrznute
Tundre gdje lako svak nestane,
Ako napušten, dakle, tu staneš,
Od sveg odbačen, sred snijega,
Kamena, u zraku i tišini,
Sjeti se velikih pokojnika,
I privoli se svojoj sudbini
Putnika a i mučenika,
Dijalektičnoj, čudnog jeka.

Radosno napreduj s posrtanjem;
Pa čak i kad se, dosegnuvši
Možda posljednji vrhunac, srušiš
Dok Atlantide cijele sjanje
Dolje se vidi, al nema nâda
Da siđeš, trebao gord bi tada
Biti, jer ti je dopušteno
Da Atlantidu barem zirneš
U jednom viđenju pjesničkome,
Zahvali se i legni, mirne
Duše, s pogledom na spasu svome.

Malih kućnih bogova nastala
Vika, al kaži zbogom sada,
I odjedri, zbogom, moj mili:
Hermes, koji putima vlada,
S četiri Kabira patuljasta,
Služili su ti svagda, štit bili;
I Drevni Dani nek ti podare,
Za sve što moraš da učiniš,

Njegovo vođstvo nevidljivo,
Dižući k tebi, dragi, u tmini,
Njegovog lica svjetlo živo.

Wystan Hugh Auden (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 28. decembar 2018.

VRLA I UZNEMIRUJUĆA ISTINA

Mi, ovaj narod, na malom i usamljenom planetu
Putujući kroz neodređeni prostor
Kraj dalekih zvijezda, preko putanja ravnodušnih sunaca
Ka odredištu gdje svi znakovi kazuju
Da je moguće i neophodno da učimo
Smjelu i zapanjuću istinu

I kad dođemo do nje
Na dan mirotvorstva
Kad opuštamo svoje prste
Iz pesnica neprijateljstva
I dopuštamo čistom zraku da hladi naše dlanove

Kad dođemo do nje
Kad je zastor pao na menesrestrelku predstavu mržnje
A lica čađava od prezira su potpuno očišćena
Kad bojna polja i Koloseum
Više ne zagrću naše jedinstvene i posebne sinove i kćeri
Zgnječenom i krvavom travom
Da leže u jednakim parcelama u stranom tlu

Kad gramzivo jurišanje na crkve
I vrištavi metež u hramovima prestanu
Kad plamenci vijore veselo
Kad barjaci svijeta drhte
Krepki na dobrom, čistom povjetarcu

Kad dođemo do nje
Kad pustimo da puške padnu s naših ramena
I djeca oblače svoje lutke u zastave primirja
Kad su nagazne mine smrti uklonjene
I stari mogu hodati u večeri mira
Kad vjerski obred nije naparfimisan
Tamjanom spaljenog mesa
I djetinjski snovi nisu nasilno prekinuti
Snomoricama zlostavljanja

Kad dođemo do nje
Tad ćemo priznati da ni piramide
Sa svojim kamenjem poredanim u tajanstvenom savršenstvu
Ni vrtovi Babilona
Što vise kao vječna ljepota
U našem skupnom pamćenju
Ni Veliki kanjon

Rasplamsan u slasnim bojama
Zalazaka sunca Zapada

Ni Dunav, što teče svojom plavom dušom u Europu
Ni sveti vrh planine Fuji
Što se pruža do Izlazećeg Sunca
Ni Otac Amazon ni Majka Mississippi koji, bez davanja prvenstva,
Hrane sva stvorenja u dubini i na obali
Nisu jedina čuda svijeta

Kad dođemo do nje
Mi, ovaj narod, na ovoj sićušnoj kugli bez rodbine
Što poseže svaki dan za bombom, oštricom i bodežom
A koji mole u mraku za znake mira
Mi, ovaj narod na ovoj čestici materije
U čijim ustima obitavaju pogane riječi
Koje osporavaju sâmo naše postojanje
Pa ipak iz tih istih usta
Izlaze pjesme s tako umilnim riječima
Da srce zastajkuje u svom radu
A tijelo se smiruje u strahopoštovanju

Mi, ovaj narod, na ovom malom planetu što besciljno pluta
Čije ruke mogu udariti sa takvom predanošću
Da u tren oka život se iscijedi iz živih
Ipak, te iste ruke mogu taći tako iscjeliteljski
neodoljivom nježnošću
Da je oholi vrat srećan da se pogne
I ponosna leđa su radosna da se saviju
Iz takvog kaosa, takve opreke
Saznajemo da nismo ni đavoli ni božanstva

Kad dođemo do nje
Mi, ovaj narod, na ovom svojeglavom tijelu koje pluta
Stvoren na ovoj zemlji, od ove zemlje
Imamo moć da stvorimo za ovu zemlju
U podneblju u kojem svaki muškarac i svaka žena
Mogu živjeti slobodno bez licemjerne pobožnosti
Bez straha što sakati

Kad dođemo do nje
Možemo se izjasniti da smo moguće
Da smo čudesno, pravo čudo ovog svijeta
A to je kada, i samo kada
Dođemo do nje

Maya Angelou (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 24. decembar 2018.

UĐI

Kad sam došao na rub šume,
Čuj – drozda napjev lak!

I mada van je bio suton,
Unutra bješe mrak.

Premračno je ptici u šumi
Da krilo leti joj
K boljoj grani u noći, mada
Još je kadra za poj.

I posljednja svjetlost sunčeva
Na zapadu što mrije
Življaše još za jednu pjesmu
Što drozdu sred grudi je.

Dalekog drozda poj dolazi
Iz stubovite tame
Gotovo kao dozivanje:
Uđi u mrak i lament.

Al ne, iziđoh rad zvijezda,
I ne bih ulazio.
Ne bih kanio čak ni da sam
Pozvan – a nisam bio.

Robert Frost (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 21. decembar 2018.

STARAC, MRTAV U SOBI

ova stvar nada mnom nije smrt
ali je stvarna kao
ona i dok mušičave gazde
lupaju na vrata zbog stanarine
ja jedem orahe u ljusci
svoje privatnosti
i osluškujem važnije
bubnjare;
stvarna je, stvarna kao
vrabac slomljenih kostiju
u mačjim ustima kazujući
više nego običan
bijedni dokaz;
između nožnih prstiju gledam
u oblake, u mora sablasnog
grob...

i češem leđa
i uobličavam samoglasnik
dok sve moje ljupke žene
(supruge i ljubavnice)
provaljuju kao strojevi
u paru žalosti
da budu otpuhnute u pomračenje;

kost je kost
ali ova stvar nada mnom
dok derem roletne na prozoru
i hodam po ukaveženim tepisima,
ova stvar nada mnom
kao cvijet i gozba,
vjerujte mi
nije smrt i nije
slava i kao Kihotove vjetrenjače
neprijatelj je kog nebo okreće
protiv jednog čovjeka;

ova stvar nada mnom,
veliki bože, ova stvar nada mnom
što gmiže kao zmija,
plašeći moju ljubav za obično,
neki je zovu Umjetnost
neki je zovu Poezija;
nije smrt ali će umiranje
rastvoriti njenu moć
i kad moje sive ruke
ispuste zadnje beznadno pero
u nekoj jeftinoj sobi
naćiće me tamo
i nikad saznati
moje ime
moje značenje
ni blago
mog bijega

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 17. decembar 2018.

NA CRKVENOM GROBLJU

Taj cvijet neviđen, dragulj što najčičše sja se,
Blistave misli od ljudi nerezane:
Čudno je da tek treba reći ih, Gray Thomase,
I duh poskoči i van dogleda svog nestane,

Nalazeć odmah taj divlji cvijet što stvaran nije
Ili u špilji zamišljenoj
Neki kristalni puls koji tamu razbije
Kao fosfor u grobu, prikriveno.

Sahranjena, prazne pojmove krije glava!
Pod grobnim kamenjem ovim
Nevid očne duplje mrtvaca ispunjava
Što god da se pričini dušama sad njihovim;

I ko, osim mnoštva nedokučivo gluha
Kojim je ta zemlja umirena,
Da uhvati, u umanjenom ključu uha,

Glazbu nevinu od zvuka i vremena?

Šta onda živi čuju, kad visi zvono
U tornju tihe crkve, a i dalje
Misli im iznuđuju čisto zvonjenje, ono
Što glas ni o kakvom smrtnom času ne šalje?

I kako trajekt za obalu smrti izranja
Golem klizeći doku staru,
Ugašen motor, dusi zastaloga disanja,
Dok se kolje u nizu sužava prema udaru,

Tako sjećanje i očekivanje oslobode
Neki zveket bez pulsa, k tome
Slučajan, općine nas da u zaborav ode
Taj suton što se mrví u drvu grobljanskome,

Te čiope ili laste koje tu ne spadaju,
Morni glasi s prilazne ceste,
Ta kapelica čije okno gori u sjaju,
Sve dok, nezbunjeno ničim što živo jeste,

Ne zasjeni nam misao, neizbežnost ometenu
Neutralnog zvuka, i put visa
Išlo bi, na pragu smisla, da nije, ko u trenu
Ovom, izbrušeni zastoj njen krunisan

Ranjenom hukom poziva mnogo čudnijeg
No bilo kakav čut udar, čija
Snaga, sa prostiranjem što zamisliva nije,
Kroz sve odjeke riječi opet se probija,

Združujući tajnu svake stvari što jeste,
Bruj molitve, trave što zrače
Mirise, najranije procvale zvijezde,
Te neviđene nadgrobnice, i tamnije mrtvace.

Richard Wilbur (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 14. decembar 2018.

KOSOVI SU MUČNI DANAS

usamljen kao osušen i star voćnjak
što se prostro na zemlji
za upotrebu i napuštanje.

odbačen kao bivši bokser koji prodaje
novine na ćošku

sav u suzama kao
postarija plesačica
kojoj je stigla posljednja plata.

vrijeme je za maramicu vaše gospodstvo
vaša uzvišenosti

kosovi su mučni danas
kao
urasli nožni nokti
za noći provedene
u zatvoru –
pijanka pijanka jadanje,
kosovi trče uokolo i
lete uokolo naglabajući
o španskim melodijama i kostima.

i posvuda je
nigdje – san je loš kao
palačinke i ispuhane gume:

zašto nastavljamo
s našim mislima i
džepovima punim
prašine
kao zločest dečko upravo izišao
iz škole –
kažite
mi
vi koji ste bili junaci u nekoj
revoluciji

vi što podučavate djecu
vi što pijete spokojno
vi što posjedujete prostrane domove
i šetate vrtovima
vi što ste ubili čovjeka i posjedujete
lijepu ženu
vi mi recite
zašto sam ja na vatri kao staro suvo
smeće

Mogli bismo sigurno imati zanimljivu
korespondenciju.
zaposlili bismo poštara.
i leptiri i mravi i mostovi i
groblja
tvorci raketa i psi i automehaničari
još će malo
nastaviti
dok
mi ne potrošimo poštanske marke
i/ili
ideje.

ne sramite se
ničeg; pretpostavljan da je Bog smislio sve to
kao

brave na
vratima.

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 10. decembar 2018.

KVEKERSKO GROBLJE U NANTUCKETU

(Za Warrena Winslowa, koji se udavio u moru.)

*Neka čovjek bude gospodar od riba morskih i od ptica
nebeskih i od stoke i od cijele zemlje i od svih životinja
što se miču po zemlji.*

I

Pličak kod Madaketa: u ustajaloj vodi
Slankastoj, noć već – žestoki još bjehu udari mora –
U Sjevernoatlantsku našu flotu ubrodi:
Utopljen mornar potegaču zakači. Svjetlo s kose
Zamršene mu i s nogu od mramora
Bljesnu: u mrežu upleo se
Mišićima svojih butina: svijeni pleter su bili,
A truplo beskrvno, krpara od bijelog i crvenog,
Oči mu, što zure otvoreno,
Bjehu brodska okna bez sjaja, ili
Prozori kabine u, teškom od pijeska, nasukanom
Trupu. Oči tijelu, kom uteg smo metnuli,
Sklapamo pa u more (otkud i dođe) s njime,
Gdje kopitoglavi pas-kostelj njušku guli
O Ahabovu prazninu i čelo; a ime
U žutoj kredi je dano.
Mornari, što bacaju taj rđav znak u more
Gdje bojno brodovlje ispovijeda
Boštvo surovo posvema,
Kad vrećama pijeska da stvore
Atlantski bedem ne mogu, s licem prema
Zemljotrescu što zelen, neumoran je, čedan,
S čeličnom krljušti: neka ne traže orfejska lira
Da natrag ubere život. Gledaj prekaljenu flotu:
Topništvo odskače a onda repetira
Promukli počasni plotun.

II

Kad vjetri krenu, i ponad gata lebdi njen dah,
Ponad užadima vezanog branika svakog,
Pred tvojom smrću čigru i galeba je strah
U vodama domaćim. Pomorče, čuješ li kako
Pikvudova krila biju ka kopnu, padnu baš
Strmoglav, i slome se o zid atlantski naš
Kraj Sconseta, gdje bovu sa zvonom zapljuskuju
Barke što krivudaju, s nadutim spinakerima,
Dok zapleten, glavni zateg cvileći cima
Čekrke: kraj Madaketa, žabari gdje bičuju

Teške valove, mamce bacaju od olova
Za plavu ribu? I teški kapci galebova
Trepću put mora. Rođače, krila vjetra kam biju
Vrište za tobom, kandže na vrat mora nasrcu,
Na starom groblju ga kvekerskom zavrću,
U blatu mu, gdje kosti u dugu noć vapiju
Za ranjenom zvijeri, što se trza, uz Ahabove
Čamce, na Istoku, kojim se kitovi love.

III

Sve što si spasio od Posejdona umrije
S tobom, rođače, i ostala je bez ploda
Slatina preorana sa božje brade plave
Što se pruža od nas do zamkova Španije,
Nantucketove luke, k zapadu. Put Cape Coda,
Topovi, ljujuškani plimom, trave
Morske bacaju uvis oko klepsidre mulja
I valova, mute pijesak i so, mnoga
Zemljina lazila bičuju, naše se ljuja
Brodovlje bojno u ruci velikoga
Boga, gdje skrušeno vrijeme plavim čini
Sve što su ti kvekerski mornari izgubili
U pomamnoj borbi za život. Pomriješe
Kada vrijeme razrogačeno bješe,
Drveno i djetnjski; tek kosti borave u nigdini,
Gdje su im čamci visoko u nebo bili
Bačeni, gdje pomorci čuli su vijesti bajne
O JESTE, objeljenoj nemani. Njine tajne
To bješe cijena. U mrlji kitovog ulja, u ovaj čas
Vidim kvekere kako dave se, čujem krik:
"Pošto sam Bog nije bio na našoj strani,
Pošto sam Bog nije bio na našoj strani,
Kada se protiv nas digao Atlantik,
E pa, onda on žive proguta nas".

IV

Kraj staze kitova to je i kit koji izriga
Nantucketske kosti u vale nabujale
I vrtloge napravi od uzburkane vode
Za Pikvuda - u had da otpremi ga:
To je kraj njihov, tročetvrtinske budale,
Što hvatahu se za slamke da odbrode
Sve dalje u more na kitu što bježi, iz koga
Krv s vodom šiklja dok se ka plićacima ovim
Atlantskim valja, poput pseta iznurenoga:
Clamavimus, o dubine. Nek tuže galebovi
Za vodom, za dubi nom gdje plima što dolazi
Mrmlja ranjenoj sebi, i mrmlja do oseke,
Val svaki u svojoj vodi valja se, i odlazi,
Ostavljajući samo rakova smrtni zveket,
Dok žal narasta, njuška mu uvećana
Sisa rub okeana.
Kraj trke na valima; prospu nas ko vodu. Ko će
Da pleše s gospodarom Levijatana koji,

Za jabol vezan, ponad tog polja stoji
Gdje su kvekeri u grobovima bez ploče?

V

Kad kitu utroba ode i cijeli
Svijet se preplavi valom vonja trula,
Onkraj Nantucketa bez-drvnog i Woods Holea
I Martha's Vineyarda , Mornaru, hoće li
Tvoj Mač da zazviždi, u mast se zarije?
U Jošafat gradnoj jami s pepelištem
Za krvlju bijelog kita kosti vrište,
Rep, lučno izvijen, po ušima bije,
Smrtno koplje pjenu u hramu, ko velik
Mlat dignut trlica plava kao čelik
Kida navoj žića: povlači i radi,
Para trbuh kita u dronjke, komadi
Sala prosiplju se po zraku i moru,
Mornaru, galebi kruže oko greda,
Slomljenih, gdje poju zvijezde u zoru,
A grom komada crven stijeg jedan
Na vrhu jarbola , trese val bijeli.
Skrij, Mesijo Jono, u Tvoj bok naš čelik.

VI

NAŠA GOSPA OD WALSINGHAMA
Ovdje su pokajnici nekoć se izuvali,
I preostalu milju potom hodali bosu;
A duž mljaskavog engleskog ulička sporo
Stupa nisko drveće, potok, živica, nalik
Kravi na putu k starom svetištu, i uskoro
Trag bola što svud te prati izgubio si.
Potok teče pod stablom što svetim ga druidi
Smatrahu, Šilohovih virova žubor nosi
Radost Božjemu zamku. Mornaru, zviždao si,
Radosno uz taj potok Sionu. Ali vidi:
Naša Gospa, za svoj baldahin premalena,
Sjedi blizu oltara. Uopšte ljupkosti nije,
Niti dražesti u bezizraznosti njena
Lica sa teškim kopcima. Ko ranije
Ovo lice vijekovima uspomena,
Non est species, neque deco, Boga,
Bezizrazno, izrazi. Mimo zamkovitoga
Siona mine. Zna to što znanje jest Božije,
Ne krst sa Kalvarije ni jasle iz Betlehema
Sada, i svijet će poći put Walsinghama.

VII

Prazni vjetri škripe, i škropljenje hrasta
Po kenotafu, i tresu se grane,
Ribarska se kuka klata na prerane
Udarce valova: svaki prsne, mastan,
O zvono s plićaka tu, sred guše stare
Atlantika. To je dobro. Ti, ukvaren
Od plavih mornara, morskih čudovišta,

Ka gore anđeli, a ribe ka dole:
Neženja, bez ploti, grižen, trgovište
Nekoć za klipere, krilate, ohole,
Tu gdje tvoj odvodni kanal plijen ništi,
Mogao bi nožem sjeći vjetre slane,
Tu, u Nantucketu, i vratiti dane
Kad od morskog mulja Bog čovjeka stvori
I dahom život mu u licu razgori,
I valovlja tutanj što ubija tu je.
Dugu Svoje Volje Gospod nadživljuje.

Robert Lowell (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 7. decembar 2018.

LJUBAV NAS ZOVE STVARIMA OVOG SVIJETA

Oči se otvaraju na buku kolotura,
I živahna od sna, zapanjena duša
Visi na tren bestjelesna i prosta
Poput lažne zore.
Napolju, iza otvorenog prozora,
Jutarnji zrak je sav preplavljen anđelima.

Neki su u čaršafima, neki su u bluzama,
Neki su u radnoj odjeći: no, oni su odista tu.
Sada se zajedno dižu na tihim valovima
Vedrog osjećanja, ispunjavajući sve što nose
Dubokom radošću svog bezličnog disanja;

Sad lete u mjestu, izražavajući
Strahovitu brzinu svog sveprisustva, u pokretu
I stanku poput pjenušave vode, a sad nenadno
Sručuju se dolje u takav zanesen mir
Da se čini da tamo nikog nema.

Duša se skuplja
Od sveg čega će da se sjeti,
Od preciznog silovanja svakog blagoslovljenog dana
I više,
“Oh, nek ničeg na zemlji ne bude sem rublja,
Ničeg sem ružičastih ruku u pari što se diže
I jasnih plesova što se izvode pred očima neba”.

Ipak, dok sunce toplim pogledom
Potvrđuje komade svijeta i boje,
Duša silazi još jednom s gorkom ljubavlju
Da prihvati tijelo koje se budi, zboreći sada
Promijenjenim glasom dok čovjek zijeva i ustaje,

“Skini ih s njihovih rumenih vješala;
Nek bude čistog veša za pleća lopova;
Nek ljubavnici idu svježi i ljupki da bi se otkopčali,
A najkрупnije časne sestre nek hodaju u čistom lebdenju

Tamne odjeće,
Teško održavajući ravnotežu".

Richard Wilbur (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 3. decembar 2018.

GODIŠNJICA

Omeru Hadžiselimoviću

Stari se, moj fratre, i na ovoj strani!
Dok dlanom o dlan prođoše od godine
dani od kad te, ko kožnu knjigu,
naložismo u furunu. Bio si nekako
neotporan na smrt. I popustljiv prema
njoj kao prema zaostalom u razvoju
djetetu, prigrlio si je očinski. Jer,
kako reče, niti šta završava niti išta
tim zagrljajem počinje. Jedino tijelo
prelazi iz jednog u drugo agregatno
stanje.

Teška je preko mene prešla godina,
valjak za asfalt. Mišljah da zvijezde
lutalice poput riba preuzimaju revire
onih upravo upecanih ali ne znam
jer preniski oblaci zaklanjaju previsoko
nebo. I zuji još uvijek ošamućenost
kao kad jedina u gradu fabrika ode
u stečaj. Praznina ne popušta, fratre
moj!

Milorad Pejić, 30. novembar 2018.

SVILENI ŠATOR

Ko svileni šator u polju je ona –
Kad rosu sunčani ljetnji ćuh isiše
U podne i svaka popusti mu spona
I međ konopcima blago lak se njiše;

Glavni kedrov kolac što mu oslon pruža,
To je tornjić njegov ustremljen put svoda
I sigurnost duše označava, ko da
Ni jednom konopcu ništa nije dužan,

Striktno ničim držan, vezana labavim
Bezbrojnim svilenim sponama ljubavi
I misli za zemnu stvar dilj šara svaku,

I tek kad se jedna zatezati stane

Bar malo u ljetnjem ćudljivome zraku,
Svjesna i najmanje prisile postane.

Robert Frost (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 26. novembar 2018.

USPOMENE NA ZAPADNU ULICU I LEPKEA

Predavanja tek utorkom, crv što za knjigom gine,
s pidžamom izvađenom svakoga jutra iz mašine,
prisvajam cijelu kuću u Bostonskoj
jedva strastvenoj Marlborough ulici
gdje čak moj znanac,
što rovi po kantama smeća iza kuća,
ima dvoje djece, karavan, i pomoćnika,
a i "mladi je republikanac".
Imam kćer od devet mjeseci,
dovoljno mladu da mi bude unuka.
Ko sunce izlazi u plamsavoj kao flamingo odjeći.

Ovo su stišane Pedesete,
a meni je četrdeset. Treba li da žalim svoje doba sjetve?
Bio sam vatren katolički C.O2
i dao svoj manijački iskaz,
skresavši državi i predsjedniku, a zatim
sjedoh u pritvoru presudu čekati
kraj crnačkog dečka s kovrčicama
marihuane u svojoj kosi.

Dobivši godinu,
hodao sam krovom zatvora u Zapadnoj ulici, mali
prostor, fudbalskom igralištu u mojoj školi nalik,
i gledao rijeku Hadson jednom dnevno
kroz užad za veš što ko čađava mreža stoje
i izblijedjelih zgrada kaki boje.
Lunjajući, blejao sam o metafizici s Abramovitzem
žutičavo-žutim ("to je u stvari preplanulost")
pacifistom muva-kategorije,
i vegetarijanac takav,
nosio je cipele od užadi i volio opalo voće.
Kušao je da obrati Biofa i Browna,
holivudske svodnike, na svoja jela.
Svaki iz predgrađa, mišićav, dlakav,
a čokoladna im dvoredna odijela,
pao im je mrak na oči i ubiše boga u njem.

Bio sam posve van stvari, i još znao
nisam za Jehovine svjedoke.

"Jesi li C.O.?"*, zatvorsku tihu sam upitao.
"Ne", odgovori, "ja sam J. W."3 Naučio me praviti
krevet "bolničkim zavijanjem",
I pokazao Cara Lepkea kom je na leđima majice

pisalo "Preduzeće za ubistva".
On bi tu slagao ručnike na police,
il bi se lijeno vukao put svoje segregirane ćelijice,
punoj stvari zabranjenih običnu čovjeku:
portabl radio, komoda, američke zastavice
dvije, vezane vrpcom Cvjetnice.

Mlohav, lobotomiziran, s ćelom,
u tupom spokoju baza,
gdje mu nikakvo bolno preispitivanje
usredsređenost na električnu stolicu nije omelo;
ona je u njegovu vazduhu izgubljenih veza
lebdjela kao oaza...

Robert Lowell (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 23. novembar 2018.

BIJELA SOBA

Teško je dokazati
Očevidno. Mnogi više
Vole skriveno. I ja sam.
Osluškiavao sam drveće.

Ono je imalo tajnu
Kuju samo što nije
Pokazalo meni
A ipak to ne učini.

Ljeto dođe. Svako drvo
U mojoj ulici imalo je
Vlasititu Šeherezadu. Moje
Noći bile su dio njihovih

Divljih pričanja. Ulazili
Smo u mračne kuće,
U sve više i više mračnih kuća,
Utihlih i napuštenih.

Bio je neko sa sklopljenim
Očima na gornjim spratovima
Strah od toga, i čudo
Nisu mi dali da spavam.

Istina je gola i hladna
Reče žena koja je
Svagda u bijelo obučena
I nikad sobu ne napušta.

Sunce pokaza jednu il dvije
Stvari koje su preživjele
Dugu noć netaknute.
A najprostije su stvari

Teške u svojoj očitosti.
Nisu pravile buku.
To bješe dan kakav su ljudi
Opisali kao "savršen".

Prerušavaju li se bogovi
U crne ukosnice, ručno ogledalo,
Češalj kom jedan zubac manjka?
Ne! To nije to.

Tek stvari kakve Jesu,
Ne trepću, leže mutave
Na tom blistavom svjetlu
A drveće noć iščekuje.

Charles Simic (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 19. novembar 2018.

SMRT PUŠI MOJE CIGARE

Znaš: pijan sam opet
ovdje
slušajući Čajkovskog
na radiju.
Isuse, čuo sam ga prije
47 godina
kad sam bio izgladnjeli pisac
i evo ga
opet
sad kad sam minorno uspješan kao
pisac
i smrt šeta
gore-dolje
ovom sobom
pušeći moje cigare
cugajući moje
vino
dok Čajk odrađuje
svoju Patetičnu,
bješe to pravo putovanje
I sva moja sreća bješe u tome
što sam kocku bacio
kako treba:
gladovao za svoju umjetnost,
gladovao da se dočepam
5 prokletih minuta, 5 sati
5 dana –
Jedino sam želio da izbacim
riječ;
slava, novac, nisu bili važni:
Želio sam da izbacim riječ
A „oni“ su željeli da budem magacioner

u robnoj kući.

Pa, kaže smrt u prolazu,
doćiću ti glave bez obzira na to
šta si bio:
pisac, taksist, svodnik, mesar,
padobranac, doćiću ti glave. . .
Važi, maco, kažem joj.

Sad pijemo zajedno
dok jedan iza ponoći lagano prelazi u 2
iza ponoći i
samo ona zna
trenutak, ali sam ju ipak
nasamario:
domogao sam se svojih
5 prokletih minuta
i mnogo
više.

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 16. novembar 2018.

NIŠTA ZLATNO NE OSTANE

Prva zelen prirode je zlato
Toj boji se držat nije dato.
Cvijet je rani list njen;
No samo za jedan tren.
Onda list po list pade.
Tako Raj tone u jade.
Tako zore slaze u dane.
Ništa zlatno ne ostane.

Robert Frost (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 12. novembar 2018.

ODGOVOR

Pa šta je odgovor? Ne biti zaveden snovima.
Znati da su se velike civilizacije urušile u nasilju,
I da su njihovi tirani dolazili već mnogo puta.
Kad se otvoreno nasilje pojavi, izbjeci ga časno ili izabрати
Najmanje ružnu stranku; ova su zla nužna.
Čuvati vlastiti integritet, biti milosrdan i nepokvaren
I ne željeti zlo; i ne biti zavarан
Snovima o opštoj pravdi i sreći. Ti snovi
Neće se ispuniti.
Znati to, i znati da ma koliko ružni izgledali dijelovi,
Cjelina ostaje lijepa. Odsječena ruka
Ružna je stvar, i čovjek rastavljen od zemlje i zvijezda
I njegove istorije ... u mislima ili u stvari...

Često izgleda grozno ružan. Integritet je cjelovitost,
Najveća ljepota je organska cjelovitost, cjelovitost života i stvari,
Božanska ljepota svemira. Voli to, ne čovjeka
Odvojenog od toga, jer inače ćeš dijeliti žalosne zbrke čovjekove,
Ili ćeš se udaviti u očaju kad mu se dani zamrače.

Robinson Jeffers (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 9. novembar 2018.

POEZIJA ODLAZAKA

Ponekad, iz pete ruke, čuješ
Na epitafe nalik:
On je sve i svja napustio,
Prosto zbrisao, ali
Svagda ko da u tom glasu je
Vjera da odobriti
Pročišćujući, prirodan, smion
Taj korak moraš i ti.

I oni imaju pravo, mnim,
Svi mi mrzimo dom,
I to što moramo ovdje biti:
Mrska mi soba, s tom
Posebno probranom stareži, s tim
Dobrim knjigama, dobrim krevetom,
Moj život, red mu uzoriti,
Te kada čujem: Eto,

Društva se manuo čitavoga –
To uzbudit, zapalit znade
Kao: Tad ona liši se halje,
Ili: Evo ti, gade;
Mogu zar i ja, kad on može?
To da ostanem pomogne mene
Trezven i marljiv i dalje.
Al danas bih da krenem

Da šepurim se putem što orah
Zasu ga, na provi čučim,
Bradat i dobar, kad ne bih bio
Lažan – tako mi zvuči
Taj promišljeni unatrag korak
Da njim cilj stvoren bude:
Knjige; porcelan; život cio
Savršen do pokude.

Philip Larkin (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 5. novembar 2018.

MED I SO

Vreća smicalica – je li?
I igra što ju laskavci igraju?
Ako si dobar sa špilom karata
ili u kotrljanju kocki – to pomaže?
Ako možeš sipati doskočice i biti drugar
I ostavljati utisak – to pomaže?
Kad sretne dečko curu, ili cura sretne dečka –
šta pomaže?

Sve to pomaže. Budi ugodan, ali ne previše ugodan;
budi plah, stidljiv, tajanstven, ali samo tako-tako;
zatim zaboravi sve što si ikad čuo o ljubavi,
jer to je ljetnja preplanulost ili zimska oprljenost vjetrom,
dođe kao vrijeme, i tu ne možeš ništa promijeniti,
dođe kao što ti je došlo tvoje lice, kao što su ti došle noge,
ili način hoda, govora, držanje glave i ruku –
ništa se ne može tu učiniti – samo čekaš i moliš se.

Ima li ikakav način mjerenja ljubavi?
Ima, ali tek mnogo docnije,
kad otkucaji tvog srca odu
mnogo milja, daleko do velikih brojki.

Je li ključ za ljubav strast, saznanje, ili naklonost?
Sve troje – uz mjesečinu, ruže, i namirnice,
davanja i praštanja, i dobijanja i zaboravljanja,
poklone za uspomenu i zakup sobe,
biserje sjećanja uz jaja sa šunkom.
Može li se ljubav zaključati i držati sakrivena?
Može i skuplja prašinu i plijesan
pa se smežura u sjenkama,
ako ne nauči da sunce može pomoći,
snijeg, kiša, oluje da mogu pomoći –
ptice u jednosobnim obiteljskim gnijezdima
tresenim vjetrovima surovim i mahnitim –
sve to može pomoći:
ne zaključavaj svoju ljubav niti je drži skrivenu.
Kako dolazi prvi znak ljubavi?
U drhtaju, u ličnom znoju,
u onome ti-i-ja, mi, nas dvoje,
u par odgovora
u ametistnoj izmaglici na vidiku,
u dva plesa uzduž i poprijeko,
inicijalima urezanim isprepletenu,
pet svežih ljubica nestalih u morskoj soli,
pticama što u velikim, jedinstvenim trenucima
ulijeću i izlijeću kroz hiljade prozora,
konju, dva konja, mnogo konja,
srebrnom prstenu, mjedenom uskliku,
u zlatnom gongu što zvónka ong ong ong-ng-ng,
u ružičastim vratima što se zatvaraju jedna za drugim
pred noćnim pjesmama zalaska duž zapada,

zrakama i ručkama zvijezda,
u naborima zavjesa od mjesečeve sumaglice,
uvijanju i izvijanju pramenova magle-izmaglice

Koliko ljubav traje?

Koliko i stakleni mjehuri koje pomno držimo,
ili iz staklenika dvije orhideje na mećavi,
ili jedan čvrst nepokretan čelični nakovanj
kaljen u pouzdanom neumoljivom zavarivanju –
ili pak ljubav može da traje
kao šest pahulja, šest šestougaonih pahulja,
šest šestougaonih pahulja snijega što lebde,
ili zakletve među kiseonikom i vodonikom
u čaši izvorske vode,
ili oči jelena i srna,
ili dvije želje što jašu na leđima
jutarnjeg vjetra zimi,
ili kutak drevnog oltara
smatran svetim za prisne molitve,
ili prah, da, prah u maloj svečanoj hrpi
kojim se igra promjenljivi vjetar.
Ima svetišta gde se drže med i so.
Ima onih koji prosipaju i traće.
Ima onih koji traže i štede.
Ljubav može biti i traganje u šutnji i zadovoljstvu.

Možeš li kupiti ljubav?

Naravno svaki dan novcem, odjećom, slatkišem,
obećanjima, cvijećem, krupnorječivošću,
smijehom, slatkorječivošću, lažima,
svaki dan ljudi i žene kupuju ljubav
i odnose je i nešto se dešava
i oni ju proučavaju
ali što je duže gledaju
to je sve manje ljubav koju su kupili:
kupljena ljubav je zajamčena patvorina.

Možeš li prodavati ljubav?

Da možeš je prodati i prihvatiti cijenu
i misliti o njoj
i opet pogledati cijenu
i plakati i plakati u sebi
i pitati ko je prodavao šta i zašto.
Svjetla večernje molitve što plutaju crnim noćnim vodama,
laguna zvijezda što se miju u kadifenim sjenkama,
veliki oluj njišti sa bijelih morskih konjica –
ti trenuci su izvan svake cijene.

Zvana ili nezvana? Kako dolazi ljubav?

I zvana i nezvana, puzavac i sjenka,
zora što s vrata baca bljesak
ili ešarpa svjelosti u plavoj magli,
sporo žmirkanje dvije crvene svetiljke u rječnoj izmaglici,
ili gusti dim što vijuga jednom grbom planine,

i dim postaje dim znan tvojoj vlastitoj, tebi svojstvenoj
zgužvanoj odjeći:
Njeno uvijanje ulazi u tvoj hod, tvoje šake,
tvoje lice i oči.

Carl Sandburg (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 2. novembar 2018.

SVADBENA ZDRAVICA

Sv. Ivan kaže da je iz posuda za vodu lilo
Na svadbenoj gozbi u Kani toliko vina
Da ga je galona bar stotina
Po trezvenom računu njegovom bilo.

Nema to zemnog smisla, al pokazati želi
Kako sve što ljubav izbere da blagosilja
Do vrška puno slatkog je obilja,
Onog što bez pražnjenja se umije prelit.

Što znači da ljubav vidi istinu i da nije
Stvorena nego nađena svijeta punina.
Život žudi za izobiljem, i na
Takve ko vi što ste svoju punoću lije.

Stog, ako će vašoj ljubavi moja nešto da šane,
Nazdravljam vam, dobri sine i draga kćeri nova.
Nek vam ne manjka voda ova,
I nek voda vam ima okus vina iz Kane.

Richard Wilbur (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 29. oktobar 2018.

SAN

bila je niska rasta
i debljala se a nekad je bila
lijepa i
pila vino
pila vino u postelji i
govorila i vrištala i proklinjala
mene
a ja bih joj rekao
molim te, treba mi malo
sna.
– sna? sna? Ti kučkin
sine, ti nikad ne spavaš, tebi
ne treba nikakav
san!
pokopao sam je jednog ranog jutra
nosio sam je niz obronke Hollywood Hillsa
kupinjaci i zečevi i kamenje

ispred mene su bježali
i dok sam iskopao jamu
i položio je unutra
potrbuške
i vratio zemlju natrag
sunce je izišlo i bilo je vruće
i muve su bile trome i
jedva sam mogao vidjeti bilo šta na oči
sve je bilo tako
vruće i žuto.
uspio sam da se dovezem kući i legnem u krevet i
spavao 5 dana i 4
noći

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 26. oktobar 2018.

MOJ NOVEMBARSKI GOST

Tuga, kad je sa mnom, dani svi ti
Mračni s kišom i jesenjom, misli,
Najljepši su koji mogu biti,
Golo, suho drvo će ljubiti
I hodati pašnjakom pokislim.

Njenu dobru volju smatram silom.
Rado slušam govorenje njeno:
Što odoše ptice njoj je milo,
I što prosto vuneno sivilo
Sad je srebro s maglom pripijenom.

Stabla tužna, napuštena, o te
Zgasle zemlje, tog neba od tuči –
Tako stvarnim vidi te ljepote,
Misli da je vid mi za njih otet,
I za razlog pitajući muči.

Ne jučer sam naučio znati
Novembarske dane ogoljene,
Te pred snijeg, da volim, no zatim
To bi bilo tašto joj kazati,
A i bolji zbog hvale su njene.

Robert Frost (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 22. oktobar 2018.

JULIAN SCOTT

Do kraja
Istina drugih bila je neistina za mene,
Pravda drugih je bila nepravda za mene;
Njihovi razlozi za smrt, moji razlozi za život;

Njihovi razlozi za život, moji razlozi za smrt,
Ubio bih one koje su spasavali
I spasio one koje su ubijali.
I vidio da bi i bog, ako bi sišao na zemlju
Morao da postupa prema onom što vidi
i zaključuje
I ne bi mogao živjeti u tom svijetu ljudi
I djelovati među i zajedno s njima
Bez neprekidnih sukoba.
Prah je za puzanje, nebo je za letenje –
Zato, o dušo kojoj su narasla krila,
Vini se pravo u sunce!

Edgar Lee Masters (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 19. oktobar 2018.

VATRA NA BREŽULJCIMA

Jeleni su bježali kao lišće na vjetru
Pod dimom ispred rike vatrenog talasa što sve čisti;
Ja sam mislio na male živote koje je zgrabila.
Ljepota nije uvijek dražesna; vatra je bila lijepa, strah
Jelenji je bio lijep; a kad sam se vratio
Niz stražnje padine nakon što se vatra povukla, jedan orao
Sjedio je na zupčastom vrhu spaljenog bora,
Drzak i nažderan, glave uvučene u olujne nabore ramena,
Došao je izdaleka zbog dobrog lova,
Sa vatrom kao hajkačem što tjera divljač.
Nebo bijaše nesmiljeno
Plavo, i bregovi nesmiljeno crni,
Velika ptica tamnog perja pospano nesmiljena među njima.
Mislio sam, pun bola, ali cijelom dušom,
Uništenje što nosi orla s neba bolje je od milosrđa.

Robinson Jeffers (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 15. oktobar 2018.

KAČKETI

Više se ne možeš sjetiti šta si govorila
tom malom dječaku s mokrim hlačama
koji nije znao kamo ide
dok su glave njegovih roditelja
u kačketima hokejaških klubova
ravnomjerno kuckale o noćni prozor
tramvaja
Bilo je svejedno
šta mu govoriš
radilo se jednostavno o tome da se priča
da mu se priča
sve do Zábřeha
dok svojim suhim plačem

na kraju ne probudi te glave
i dok ne dobije jednu po stražnjici
na nepoznatoj noćnoj stanici

Sjeti se
sjeti se ovdje u tami Zábřeha
šta si mu govorila
sjeti se
tih uzaludnih tramvajskih riječi

Petr Hruška (preveo Adin Ljuca), 12. oktobar 2018.

NAJGORI GREŠNIK, BOG JONATHANA EDWARDSA

Najraniji lovac u najraniju zoru,
kakvom se crvenilu budi, što budi ubojicu,
vidje da je crveni štap ugodan u stisku mu;
krv pastira bila je ravna krvi vuka.
No, Jonathan Edwards se molio da o sebi misli
da je gori od ikojeg čovjeka koji je ikada disao;
bio je dobar čovjek, a molio se i razumom –
koji od nas nije mislio misao još goru od njegove?
Svaku noć liježem kako bih se u snu iscijelio.
Dva ili tri jutra tjedno, budim se u grijeh –
griehove, ne grijeh, ne dva ili tri jutra – sedam.
Sam Bog se ne može probuditi pet godina mlađi
i pijenjem odagnati otrov iz kaleža –
najbolji čovjek u najboljem mogućem svijetu.

Robert Lowell (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 8. oktobar 2018.

DOBRO ODJEVEN MUŠKARAC S BRADOM

Iza posljednjeg ne – dolazi da
I o tom budući svijet (o)visi.
Ne – bješe noć. Da – sadašnje je sunce.
Ako odbačene stvari, zanijekane stvari
Skliznu niz vodopad zalaska, ipak jedna,
Tek jedna stvar da bila je čvrsta, čak
Ne veća no cvrčkov rog, ne više
Od misli koja se ponavlja vazdan, govor
O sopstvu koje mora izdržavati sebe govorom,
Jedna stvar preostala, pouzdana, bila bi
Dovoljna. Ah! Slatki pohod na tu stvar!
Ah! Slatki pohod, med u srcu,
Zelenilo u tijelu, van bezvrijedne fraze,
Van stvari vjerovane, stvari potvrđene:
Oblik na jastuku što bruji dok neko spava,
Aureola iznad kuće što bruji...
Nikada zadovoljen um neće biti, nikad.

Wallace Stevens (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 5. oktobar 2018.

ČOVJEK NA SUNCU

ona mi čita iz New Yorkera
koji ne kupujem, ne znam
kako dopijevaju ovdje, ali to je
nešto o mafiji
o jednom od mafijaških šefova
koji je previše jeo i imao lagodan život
previše je finih žena milkilo njegovu orahe,
i on se udebljao sišući dobre
cigare i mlada prsa i sada
ima te srčane udare – i tako
jednog dana neko ga vozi
u njegovom velikom autu cestom
i on se ne čuti baš dobro
i traži od momka da stane i pusti ga
da izađe i momak ga polegne
uz cestu u divnom suncu
i prije no što će umrijeti, on kaže,
kako život može biti lijep, i
zatim izdahne.

nekad moraš ubiti 4 ili 5
hiljada ljudi prije no što nekako
povjeruješ da je vrabac
besmrtni, da novac je pišaća i
da si zalud traćio
svoje vrijeme.

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 1. oktobar 2018.

OBJAŠNJENJA LJUBAVI

Postoji mjesto gde ljubav počinje
i mjesto gde ljubav završava.

Postoji dodir dvije ruke koji nadmašuje
sve rječnike.

Postoji pogled vatren kao velika vitlejemska
peć otvorenog srca
ili mala acetilenska letlampa zelenog plamena.

Postoje priproste i bezbrižne poslovice
čudesne kao velika okuka Misisipija.

Ruke, oči, poslovice – iz njih ljubav pravi

bojna polja i radionice

Postoji par cipela koje ljubav nosi
a dolaženje je tajna.

Postoji upozorenje koje ljubav šalje a cijena se
njegova uvijek saopštava tek mnogo docnije.

Postoje objašnjenja ljubavi u svim jezicima
i nije nađeno ni jedno mudrije od ovog :

Postoji mjesto gdje ljubav počinje i mjesto
gdje ljubav završava – a ljubav ne traži ništa.

Carl Sandburg (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 28. septembar 2018.

NATPIS ZA NADGROBNI KAMEN

Nisam mrtav, samo prestah biti ljudsko biće:
To će reći
Svukoh sa sebe smiješne gordosti i slabosti,
Ali ne kao čovjek
Što se svlači da se uvuče u krevet, već kao atletičar
Što se skida za trku.
Fini splet živaca koji me činio mjerom
Stanovitih izmišljotina
Zvanih dobro i zlo; zbog koga sam se grčio s bolom
I opuštao sa zadovoljstvom;
Nervozno naravnan kao mali elektroskop:
Nestao je, istina;
(Nikad mi ne nedostaje; ako svemiru treba,
Vrlo lako ga je nadomjestiti!)
Ali sve ostalo je povišeno, prošireno, postalo slobodno,
Divio sam se ljepoti
Dok bijah ljudsko biće, sad sam dio ljepote.
Lutam u vazduhu,
Pošto sam ponajviše plin i voda, i tečem u okean;
Dotičem vas i Aziju
U istom času; umiješan sam u izlaske sunca
I u žar ove trave.
Ostavih zemlji mali talog pepela
Kao spomen ljubavi.

Robinson Jeffers (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 24. septembar 2018.

SV. TOMA AKVINSKI

Dijelove sebe ostavljao sam posvuda
Kao što rastreseni ljudi ostavljaju
Rukavice i kišobrane

Čije žalosne boje toliko slute na nesreću.

Zaspao bih na klupi u parku.
Ličio na skulpturu starog Egipta.
Bez želje da se pomjerim.
Svoju dugu sjenku slao na večernji vlak.

„Dajemo smrt djetetu kad mu dajemo lutku“,
Reče mi žena koja je čitala Djunu Barnes.
Svunoć smo šaptali. Putovala je po najcrnijoj Africi.
Znala je mnoge priče o džungli.

Već sam u Nju Jorku tražio posao.
Kišilo je kao u dane Noja.
Stajao pred mnogim vežama tog velikoga grada.
Jednom sam tražio cigaretu od čovjeka u smokingu.
On me ustrašeno pogleda i strugne na kišu.

Pošto „čovjek prirodno želi sreću“
Prema Sv. Tomi Akvinskom
Koji je dao nepobitan dokaz postojanja i svrhe Boga,
Utovarao sam kamione u prodavnici konfekcije.
Jedan crnac i ja ukrali smo crvenu žensku haljinu.
Bila je svilena; ljeskala se.

U sumornoj noći, s vatrenim ljubavnim zanosom,
Nosili smo je niz dugi pusti bulevar,
Svaki je držao jedan rukav.
Vrućina bješe nenasnosna, i mnoga užasna lica je nagnala
Da izađu iz skrovišta.

Charles Simic (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 21. septembar 2018.

KAD POGREŠNO IMENOVANH DIVLJI CVIJET

Drozd, jer pogriješih, s pravom
Zapjevuši u svijetu, s javom
Ni mutnom ni pustom, sred koje
Samo da vladam nije moje.

Richard Wilbur (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 17. septembar 2018.

NIKAD VIŠE PJEV PTIČJI NEĆE BITI ISTI

Tvrdio bi, sam bi vjerovati smio:
Ptice u svemu vrtu okolnome,
Jer glas Evin su slušale dan cio,
Da neki nadzvuk dodale su svome,

Njezin ton smislen, no ne oriječen.

Rječitost znana svim, puna miline,
Tek je na ptice mogla da utječe
Kad zov il smijeh visoko je vine.

Kako god, ona im u pjesmi bijaše.
Glas njene se, uz to, u njihov prenije
I u šumi tako dugo istrajaše
Da valjda nikad prestati im nije.

Odsad će ptičji pjev da bude ini.
I došla je da to pticama učini.

Robert Frost (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 14. septembar 2018.

JOHN BALLARD

Iz sve snage sam
Proklinjao Boga, ali nije obraćao pažnju na mene:
Mogao sam isto tako proklinjati zvijezde.
U posljednjoj bolesti bio sam u ropcu, ali sam bio odlučan
I proklinjao Boga što patim;
No on i dalje nije obraćao pažnju na mene;
Ostavio me samog, kao što je uvijek činio;
Mogao sam isto tako proklinjati prezbiterijanski zvonik.
A onda, jer sam bivao sve slabiji, obuzeo me užas:
Možda sam odalečio Boga proklinjući ga.
Jednog dana Lydia Humphrey donijela mi buket
Pa pomislih da pokušam sprijateljiti se s Bogom
Pa sam i pokušao sprijateljiti se s Njim.
Ali sam isto tako mogao kušati da se sprijateljim s buketom.
Tada sam bio vrlo blizu tajne,
Jer sam se zbilja mogao sprijateljiti s buketom,
Držeći blizu sebe svoju ljubav za buket
I tako sam puzao prema tajni, ali –

Edgar Lee Masters (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 10. septembar 2018.

POSJETA CRKVI

Čim se uvjerim da ovdje ne dešava se ništa,
Stupim unutra, puštajući vrata da lupe tmulo.
Još jedna crkva: prostirka, i kamen, i sjedišta,
I knjižice; za nedjelju ubrano, svud se rasulo
Cvijeće, sad smeđkasto; nešto sitnija i trica
Gore, na oltaru; orgulje, stvar mala i čista;
I napeta, pljesniva, nametljiva tišina k tome,
Previre bogzna otkad. Gologlav, skidam s nogavica
Štipaljke za biciklo u naklonu nespretnome,

Krenem naprijed, po krstionici preletim šakom.

S mjesta gdje stojim, strop se gotovo nov činio –
Očišćen? obnovljen? Neko znao bi: ja ne. Nakon
Što do predikaonice popeh se, pomno sam štio
Nekoliko zastrašujuće dugih verseta, pa kažem
“I tu je kraj” mnogo glasnije no što sam htio.
Nakratko zakikoću se eha. Kraj vrata, kad se vratih,
Upisah se u knjigu, irskih penija šest prilažem,
Misleći: mjesto gdje nije ni bilo vrijedno stati.

A ipak zastao sam: činim to često, u stvari,
I svagda ostanem zbunjen uglavnom, kao sada,
S pitanjem šta da pogledam, s pitanjem starim –
Kad crkve posve ispadnu iz upotrebe, tada
U šta ih pretvoriti, hoćemo li zadržati
Poneku katedralu za stalnu izložbu, ormari
Njin će pergament, tas, i ciborij pod ključem kriti,
A ostalo bez zakupnine kiši i ovcama dati.
Kao zlosretnih mjesta hoćemo li ih se kloniti?

Ili će tu dolaziti, po mraku, sumnjive žene
Što gone djecu da kamen dotaknu naročit;
Beru bilje za rak; il neke noći urečene,
U mrtvaca što hoda da blenu njine oči?
U igrama, zagonetkama, nastaviće da traje
Ova il ona vrst moći, naoko cilja lišene.
No sujevjerje umrijeti, kao i vjera, mora,
A i nevjerovanje kad ode, ostalo šta je:
Trava, korovit pločnik, trnje, nebo, potporanj,

Oblik što prepoznatljiv manje je svakim tjednom,
Svrha sve nejasnija. Pitam se ko će zadnji,
Baš zadnji, to mjesto, zbog tog što bješe, jednom
Da traži — neko što kucka i što bilježi, radnik
Koji zna šta galerije nad ikonostasom su bile.
Neki ruino-pilac, na antiku pohotan, ili
Ovisnik o Božiću što uzda se u dašak svilen
Iz odežde-i-traka, i mirhu i orgulja cilik?
Ili neobaviješteni neko, nalik na mene,

Što dosađuje se, i znade da je duhovni talog
Rasut, a ipak stremlji, kroz šipražje prigrada,
Tom križu tla jer ovdje na okupu se držalo,
Tako dugo i postojano, što se nalazi sada
Razdvojeno – vjenčanje, rođenje i smrt, ali
I misli na njih – zbog čeg sazidati je dalo
Ovu posebnu školjku? Jer mada ponjatija
Nemam opremljeni taj hambar ustajali
Šta vrijedi, da stojim tu u tišini, to prija.

To je ozbiljna kuća na zemlji ozbiljnoj - u smjesi
Vazduha njenog mnoštvo naših se prinuda sreće,
Prepoznaje i svečano se odjenu ko udesi,
I barem to zastarjelo nikada biti neće,
Jer će se uvijek neko iznenaditi da je

Gladan u sebi da bude ozbiljniji, i sve će
To biti razlog prema zemljištu ovom da teži,
Zgodnom, ču nekoć, da na njem mudrost gaje,
Makar i zato što mrtvih toliko okolo leži.

Philip Larkin (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 7. septembar 2018.

KRAJ KONTINENTA

Za ravnodnevice, kad zemlja bješe pod velom kasne kiše,
ovjenčana vlažnim bulkama, čekajući proljeće,
Okean se naduo pred daleku oluju i bije o svoje granice,
dubinski valovi tresu slojeve granita.

Dok gledah granitne granice i pjenu, ustaljene biljege mora,
osjetih iza sebe
Planinu i ravnicu, goleme širine kontinenta, a ispred
sebe masu i udvostručeno prostranstvo mora.

Rekoh: Ti sprežeš aleutske stijene tuljanske s lavom
i koralnim sjetvama što cvjetaju na jugu,
Nad tvojom poplavom život koji traži izlazak sunca gleda
našu zoru što slijedila je večernju zvijezdu.

Duge seobe, što sreću se preko tebe, ništa nisu za te, ti si
zaboravila nas, majko.
Bila si mnogo mlađa kad smo ispuzali iz utrobe
i legli u oko suncu na crti plime.

To je bilo davno, davno; mi smo postali oholi od tada
a ti si postala jetka; život je zadržao
Tvoju pokretnu blagu nemirnu snagu; i zavidi tvrdoći,
drskom spokoju kamena.

Plime su u našim venama, još zrcalimo zvijezde, život je
tvoje čedo, ali u meni je nešto
starije i tvrđe od života, i nepristrasnije, oko koje je
gledalo prije nego što ovdje bješe okean.

Koje te je gledalo kako popunjavaš svoje postelje
zgušnjavanjem lake pare i gledalo kako ih mijenjaš
Koje te vidjelo kako, blaga i nasilna, habaš svoje granice,
jedeš stijenu, mijenjaš mjesto sa kontinentima.

Majko, mada je stopa moje pjesme nalik drevnome ritmu
udaranja tvojih talasa, nikad ju nisam učio od tebe.
Prije no što tu bješe ikakva voda bile su ognjene plime,
i moj i tvoj glas teku iz tog drugoga vrela.

Robinson Jeffers (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 3. septembar 2018.

njegova utroba mrtvi
on je bio bolji od
Brahmsa,
Dobar kao
Beethove
I
dok smo izlazili
glasi se značenje
njegovo
još mi je gmizalo po rukama
i mada su me ljudi gurali i
gazili mi po nožnim prstima
bik je gorio u meni
moja isusova
voštanica,
vučen za rep
nije imao šta da radi,
jer je uradio sve,
i kroz duge tunele i prijeteće poglede,
laktove i noge i oči, ja sam se molio za Kaliforniju,
i mrtvoga bika
u čovjeku
i u sebi
i stisnuo šake
duboko u svojim
džepovima, zgrabio mrak,
i krenuo dalje.

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 27. august 2018.

HARONOVA KOSMOLOGIJA

Samo sa svojim mutnim fenjerom
Da bi mu kazao gdje je
I svaki put jedno brdo
Svježih leševa za utovar

Prevodi ih na drugu stranu
Gdje ih je puno više
Rekao bih da je pobrkao
Sada koja je strana koja

Rekao bih da to nije važno
Niko se ne žali a on mora
Pretresti im džepove u jednom
Kora hljeba u drugom kobasica

Vrlo rijetko ogledalo
Ili knjiga koju baca
Sa čamca u mračnu vodu
Brzu i hladnu u duboku

Charles Simic (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 24. august 2018.

CASSIUS HUEFFER

Na mom su kamenu urezali riječi:

“Život mu bješe blag i elementi u njemu tako pomiješani

Da bi priroda mogla ustati i reći svemu svijetu:

“To je bio čovjek!”

Oni što su me znali smješkaju se

Dok čitaju ovu ispraznu retoriku.

Moj epitaf bi morao biti:

“Život mu nije bio blag prema njemu

A elementi u njemu tako pomiješani

Da je protiv života vodio rat

U kojem je bio ubijen”.

Za života nisam se umio boriti

sa jezicima klevetničkim,

Sada se moram pokoriti epitafu

Koji je uklesala budala.

Edgar Lee Masters (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 20. august 2018.

ČOVJEK ČIJE JE ŽDRIJELO BOLESNO

To ravnodušno doba godine postalo je.

I ljetnje plijesni i taj sve dublji snijeg

Slični su po rutini koja poznata mi je:

Odveć sam nijemo zatvoren u biću svojem.

Vjetar poslužitelj dugodnevice tu je

Da duva u kanate metropola, i nikad

Ne pokreće u snu svom ni jednog pjesnika,

I zvonom velike ideje sela da oglašuje.

Bolest svakodnevice...Moguće, u slučaju

Da ljetno ponovo bi otišlo da počiva,

I produlji se, produbi, utješi, nacjeliva

Kroz dane ko okeane u opsidijan-sjaju

Vidike pune ljetnjeg sjaja sred noćne tmice;

Možda ako bi zima jednom probiti mogla

Kroz sve svoje pupure do škriļca konačnoga

Što tmurno opire se iz ledne izmaglice;

Može se manje sumnjičav biti dok zaokrećeš –

Iz takve plijesni oblik jasniji istržući,

I nove govore studi deklamujući,

Može se. Može se. Ali vrijeme pristati neće.

Wallace Stevens (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 17. august 2018.

ZAUSTAVLJANJE U ŠUMI ZA SNJEŽNE VEČERI

Čija je šuma, mislim da znam.
Dom u selu mu, no neće sam
Vidjeti da stah, u snijegu tom
Što vije, da je pogledam.

Što stah, čudno je konjiću mom
Bez farme blizu, međ šumom
I smrzzim jezerom: večer teška,
Najmračnija u godu svom.

On praporcima s orme treska
Da pita je li kakva greška.
Čuješ ne tek lak vjetar već i
Meke pahulje sniješka.

Šuma duboka, divna, sve veći
Mrak joj, al obećanje držeći,
Prije sna ću još milje preći,
Prije sna ću još milje preći.

Robert Frost (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 13. august 2018.

DJEČAK NA PROZORU

Snješka što u mraku i studi sam stoji
Gledati – to nije podnijet u stanju.
Mali dječak s plačem sluša vjetar koji
Sprema noć škrjuta u silnom stenjanju.
Suzni pogled jedva dopire mu vani
Gdje bitumen-oči blijede figure,
Od svih napuštene, u nj uzvratno zure:
Tako u Raj gleda Adam izagnani.

Snješko je, međutim, zadovoljan, a ne
Želi da unutra uđe i da mrije.
No ganuto gleda plakanje dječije.
Mada je od smrzzle vode, liti stane –
Jer se topi – čist dažd, blago oko: eno
Plače za djetetom, što na sjajnom stoji
Prozoru, toplinom takvom okruženo,
Svjetlošću, ljubavlju, a tako se boji.

Richard Wilbur (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 10. august 2018.

DOJKE

Volim dojke, čvrste
Pune dojke, čuvane

Dugmetom.

One dolaze noću.
Bestijariji starih
Što uključiše jednoroge
Njih su isključili.

Biserne, kao istok
U čas prije izlaska sunca,
Dvije peći jedinog
Kamena mudrosti
Vrijednog da se oko njeg trudiš.

Nose na bradavicama
Kapljice nečujnih uzdaha,
Vokale dražesno svijetle
Za malu crvenu školu naših usta.

Drugamo, samoća
Unosi još jedan sumoran upis
U svoju glavnu knjigu, bijeda
Zajmi još jednu šolju riže.

Primiču se: Životinjsko
Prisustvo. U štali
Mlijeko drhti u kablju.

Volim da im se privučem
Odozdo, kao dijete
Koje se penje na stolicu
Da dohvati zabranjen džem.

Nježno, usnama,
Otkopčam dugme.
Skliznu u moje šake
Ko dva svježe natočena pivska vrča.

Pljujem budale što ne uključiše
Dojke u svoje metafizike
Zvjedogledce što ih ne ubrojiše
U zemljine mjesece...

One daju svakome prstu
Njegov pravi oblik, radost,
Djevičanski sapun, pjenu
Na kojoj smo oprali ruke

I kako jezik štuje ta dva
Kisela peciva s grožđicama,
Jer jezik je pero
Umočeno u žumance.

Insistiram da je djevojka
Skinuta do struka

Prvo i posljednje čudo,

Da je stari vratar na smrtnom odru
Što traži da vidi grudi svoje žene
Posljednji put
Najveći pjesnik koji ikad živje.

O moje slatke, čežnjive gajde
Gledajte, sve je usnulo na zemlji.
Sad, u potpunoj nepomičnosti
Vremena dok privlačim struk
One koja je ljubav moja

Htio bih da izručim svaku dojku
Kao crni teški grozd
U košnicu
Mojih dremljivih usta.

Charles Simic (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 6. august 2018.

MRMLJANJA U POLJSKOJ BOLNICI

*(Pokupili su ga u travi gdje je dva dana ležao
na kiši sa šrapnelom u plućima.)*

Dođite mi samo sa igračkama sad...
Fotografija plavočke žene što pjeva
Stojeći kraj živice od trandafilja, makova i suncokreta...
Ili starac kog se sjećam kako sjedi sa djecom kazujući priče
O danima koji se nikad nisu dogodili nigdje u svijetu...

Ne više gvožđe hladno i stvarno pod rukom,
Oblikovano za juriš pravo naprijed.
Donesite mi samo lijepe beskorisne stvari.
Samo stare kućne stvari doticane u sumrak u miru...
I na prozoru jednog ljetnoga dana
Žuto nove ćupove maslaca
Što su stajali nasuprot crveni novih ruža penjačica...
I svijet je bio sav – igračke.

Carl Sandburg (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 3. august 2018.

ZVUK DRVEĆA

To sa stablima čudno mi je.
Zašto želimo buku njinu
Da podnosimo baš uvijek
Više negoli buku inu
Posve uz naš stan? Mi ih danju
Trpimo dok u koračanju

Ne izgubimo sav ritam prosti,
I postojanost u radosti,
Steknemo slušačku vanjštinu.
Ona su to što o odlascima
Zbori, no nikad otišlo nije:
Što, jerbo zna, ne zbori manje,
Dok biva mudrije i starije,
Da to sad znači ostajanje.
Noga mi se trza na tlima,
Glava mi se k ramenu svije
Katkad, dok stabla savijanje
Kroz prozor ili vrata prati.
Ja negdje ću optutovati,
Nepromišljen izbor učinit
Jednom kad se glasiti stane
I tresti ko da će zaplašiti
Bijele oblake u visini,
Ja imaću da kažem manje,
Al tu me neće biti.

Robert Frost (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 30. juli 2018.

PREKID PUTOVANJA

Voditi ljubav u suncu, u jutarnjemu suncu
u hotelskoj sobi
iznad ulička
gdje sirotinja
rovi tražeći boce;
voditi ljubav u suncu
voditi ljubav kraj tepiha crvenijeg no naša krv,
voditi ljubav dok dječaci prodaju novinske naslove
i kadilake,
Voditi ljubav kraj fotografije Pariza
i otvorene kutije chesterfieldsa,
voditi ljubav dok drugi ljudi – jedna čeljad –
rade.
Taj trenutak – prema svemu ovome...
mogu biti godine onako kako se mjere,
ali to je tek jedna rečenica u mom primozgu –
ima toliko dana
kad se življenje zaustavi i stane i sjedne
i čeka kao voz na tračnicama.
Prolazim kraj hotela u 8
i u 5; mačke su u uličcima
i boce i skitnice,
i ja gledam gore u prozor i mislim:
ne znam više ni gdje si,
i nastavljam hodati i pitam se kuda
življenje odlazi
kad stane

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 27. juli 2018.

SEOSKI ATEISTA

Vi mlade svađalice oko učenja
O besmrtnosti duše,
Ja što ležim ovdje bjež seoski ateista,
Brbljav, sklon raspri, upućen u argumente
Nevjernika.
Ali u dugoj bolesti
Kašljući do smrti
Čitao sam Upanišade i Isusovu poeziju.
I oni upališe baklju nade i intucije
I žudnje koju Sjenka,
Što me vodila brzo kroz špilje pomrčine,
Nije mogla da ugasi.
Čujte me, vi koji živite čulima,
I mislite čulima jedino:
Besmrtnost nije dar,
Besmrtnost je postignuće;
I jedino oni koji se silno trude
Imaće je.

Edgar Lee Masters (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 23. juli 2018.

NOVOGODIŠNJA NOĆ

Desetak minuta nakon ponoći prelazim
preko mosta Galata: ribari načičkani
kao sardine satima stoje na istom mjestu.
Od prošle godine, od rođenja udice zabacuju
kao da nešto od sebe odbacuju.

Adin Ljuca, 20. jul 2018.

NAUKA

Čovjek, introvertni čovjek, pošto je proputovao,
Ali neznatno svjestan prirode stvari, kroz
 prošlo stoljeće,
Rodio je divove, ali zaokupljen
Kao manijak samoljubljem i nutarnjim sukobima,
 ne može upravljati svojim križancima.
Budući naviknut da se bavi snovima bez granica,
Sad je stvorio noževe za prirodu ali okrenute
 unutra: no oni imaju žedne vrhove.
Njegov um predskazuje mu vlastito uništenje:
Akteon koji je vidio boginju голу u lišću i njeni

psi ga rastrgoše.
Malo znanja, kamičak iz šljunka,
Kap iz okeana: ko je mogao sanjati da je to
Beskrajno malo – previše?

Robinson Jeffers (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 16. juli 2018.

TRG PARTIZANA

Toliko zimskih cipela na vijetnamskoj pijaci
da je to iscrpljujuće
previše cipela i za veliki sjeverni grad
cipela za cijeli vijetnamski rat
Šta bi se sve moglo uraditi
šutnuti i preći
u toliko cipela
gdje smo već mogli biti
Unaokolo pijani parkovi
po kojim se potučaju bande stabala
iza njih aluminijski sjaj
Dan velik
kao oboren jelen
leži na Trgu partizana
A onda noć pokaže goli
mjesec
i opet se vidi samo na korak
na jedan jedini korak
Nekamo
domu
u jeftinim vijetnamskim cipelama

Petr Hruška (preveo Adin Ljuca), 13. juli 2018.

HELAGS

Iako dolazimo reda radi, poput ožalošćenih
što na određeni dan obilaze grob nekog ko im
odavno više ne nedostaje, radujem se svakog
ljeta onoj istoj procesiji: pješaćenju do vrha
planine Helags. Dok u podnožju čekamo da
potoci nakon jutarnjeg pljuska prestanu divljati
cvokoću mi od nestrpljenja koljena. Čula se
sama od sebe kalibriraju: oči da opaze antenu
irvasovog roga čim, kao još neobrezan krst
jedne nove religije, izroni na šavu zemlje i neba;
uši da uhvate kašalj vjetra što nečiju izgublenu
jaknu ogrće preko leđa krupnog kamena
zaspalio s glavom zaronjenom u mahovinu.

Kako da održim čist u sjećanju onaj dan kad

smo po prvi put, na istom ovom mjestu, sjedili i kovali planove koji će propadati? Čime da nahranimo danas našu naivnu snagu uz staze po kojima marširaju obožavaoci prirode? Prateći puls kalorija ne skidaju pogled s mobilnih telefona sve dok im u njima na nišan ne iskoči krilati Pokémon – suri orao s tubom zgnječene paštete u kandžama.

Treskajući u prolazu kutijicu osušene šunke jedan namrgođeni par zasmeta kerovima svojim da nam se obraduju. Zato neće saznati za prečicu do glečera što na vrhu planine Helags kao krov prokišnjava. I neće, kako i zaslužuju, stići za dana da vide u daljini nad daljinama onaj neponovljivi prizor - tanku nit Moreuza Jegulje*. Ali zar nas i same ne priječe ista takva mala sljedovanja i odvrćaju od pomisli da sebi na drugom mjestu jedan novi grob iskopamo?

* *Norveški grad Ålesund*

Milorad Pejić, 9. juli 2018.

EPILOG

Te blagoslovene strukture, zaplet i rima –
zašto mi ne pomažu sada
kad želim napraviti
nešto zamišljeno, ne prizvano iz sjećanja?
Čujem buku sopstvenoga glasa:
Slikareva vizija nije leća,
trepti da miluje svjetlost.
Ali ponekad sve što napišem
sa otrcanim umijećem oka
izgleda kao amaterski snimak,
kričavo, brzo, nametljivo, grupisano,
dignuto nad život,
ipak paralizirano faktom.
Sve je mezalijansa.
Ali što ne reći šta se zbilo?
Moliti se za milost tačnosti
koju Vermer daje sunčevim obasjanjima
Što se kradu kao plima preko mape
ka njegovoj curi punoj čežnje.
Mi smo ubogi prolazni fakti
opomenuti time što dajemo
svakoj prilici na fotografiji
njeno živo ime.

Robert Lowell (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 6. juli 2018.

HIMNA IZ JEDNOG PAVILJONA LUBENICA

Ti stanovniče mračne kolibe,
Kom je lubenica svagda purpurna,
Čiji su vrt vjetar i mjesec,

Od dva sna, noći i dana,
Koji ljubavnik, koji sanjar bi izabrao
Onaj pomračen spavanjem?

Postoji bokvica pred tvojim vratima
I najbolji pijevac crvenog perja
Što kukuriče prije budilnika.

Može doći žena lisno-zelena,
Čiji dolazak može pružiti pjančenje
Iznad bančenja spavanja.

Jeste, i kos svoj rep širi
Tako da ga sunce može ispjegati
Dok kriči svoj doziv.

Ti stanovniče mračne kolibe,
Ustaj, jer suzdržavanje neće biti buđenje,
I zovi, viči zov, viči zov.

Wallace Stevens (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 2. jul 2018.

STRAH U MEĆAVI

Kad vjetar radi protiv nas sred tmuše,
I snijegom zavije
Niski prozor sobe na istočnoj strani,
I šapće uz neki lavež prigušen,
Ko zvijer,
'Hajde vani! Hajde vani!' –
Nema borbe da se unutra ostane,
Ah, ne!
Računam koliko je jako
Dvoje i jedno dijete,
Oni međ nama nezaspali mogu zapaziti
Kako stud mili dok vatra mre polako,
Mnogo smetova zgomilano,
Dvorište i put u jedno u sliti
Dok utješan ambar je u nestajanju.
I u mom srcu se sumnja plete
Da ćemo ustati sa danom
I da smo sami spasti se u stanju.

Robert Frost (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 29. juni 2018.

LED

Uskoro zaleđeni; nije to ništa; svikli smo na bolest;
premalo znoja u kanti –
u početku, polio jedanput ljeti. Ne sada;
svakog dana čep lakše napušta bocu,
izuzev nagle lažnosti daha...
Prije ili kasnije kreda istroši osmijeh,
i mi se ljutito kližemo na crnjem ledu,
igračke struje i hladnih riba -
ništavilo nije više prednost ni nedostatak,
naš život suviše dug za utjehu i suviše kratak
za savršenstvo - kromanjonac, dinosaurus...
nikadnost noćnih sastanaka kao vidarski
šegrti koji izučavaju vlastite kosture,
stare prijatelje i mamutovo meso.

Robert Lowell (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 25. juin 2018.

ZAVRŠNI SOLILOKVIJ UNUTRAŠNJEG LJUBAVNIKA

Upali prvo svjetlo večernje, dok u sobi
U kojoj se odmaramo, zbog sitnog povoda, mislimo,
Da je zamišljeni svijet konačno dobro.

Ovo je, zato, najstrastveniji randevu.
To je ta misao kojom okupljamo sebe same,
Izvan svih ravnodušnosti, u jednu stvar:

S jednom jedinom stvari, jednim jedinim šalom
Čvrsto omotanim oko nas, jer siromašni smo, toplina,
Svjetlost, moć, čudesni uticaj.

Ovdje, sad, zaboravljamo jedno drugo i nas same,
Osjećamo zamračenost reda, cjeline,
Znanja, tog što je udesilo randevu.

Sa njegovom glavnom granicom, u mozgu.
Kažemo Bog i uobrazilja su jedno...
Kako visoko ta najviša svijeća obasjava mrak.

Od ovog istog svjetla, ovog središnjeg uma,
Pravimo boravište u večernjem vazduhu,
U kojem ovdje biti zajedno dovoljno je.

Wallace Stevens (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 22. juni 2018.

KOLA HITNE POMOĆI

Zatvorena poput ispovjedaonioca,

Kroz bučna podneva gradska im je proći.
Pogleda što upiju ih ne uzvrate nikad.
Svjetlo sivo sjajna, na metalnoj ploči
Grb im je, zastaju kraj kakvog pločnika:
S vremenom posjećena svaka je ulica.

Djeca po stubama prosuta, il s ceste,
Il ženski svijet što iz radnji ide
Kraj vonja raznih večera, stravljeno
Bijelo lice svakog časa vide
Nad nosilima sa dekom crvenom –
Dok ga unose da unutra smjeste,

I ćuti prazninu razrješavajuću
Koja iza svega što radimo leže,
I cijelu je pojmi za tren jedan
Tako trajnu, čistu i istinsku. Bježe
Vrata pošto se zatvoriše. Bijedan!
Svojoj vlastitoj nevolji šapuću,

Jer što u zraku mrtvom se odnese
Možda je gubitak, što zatvoren namah
Oko nečeg je, skoro blizu kraja,
I ono što oko toga godinama
Skupi se, jedinstven i slučajan
Spoj porodica i moda, ovdje se

Razvezivati počne. Od razmjene
Ljubavne dalek da laže, i nije
Dokučiv u toj sobi što, da prođe,
Razmiče promet, donijet umije
Bliže sve što je ostalo da dođe,
I otupi da sve što smo u dalj djene.

Philip Larkin (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 18. juni 2018.

IZVEČE LIJEŽEŠ U POSTELJU

a znaš da zalud liježeš: sjutra ćeš ustati izmoždeniji
no kad si legao. Izjutra ustaješ iz postelje a znaš
da zalud ustaješ: jučerašnji čeka te dan, sa jučerašnjim
stresovima. S prekjučerašnjim poniženjima. S
nakjučerašnjim očajem. Ova opsada ne traje dvije
godine, već jedan (tje)dan, kome svršetka nema.

Od ovoga bi, čini mi se, moglo da me odmori
Jedino more. A ko zna hoćemo li ga vidjeti više ikad?
Hoću li ikad više da stanem na hridine
Gdje su vazdušne struje toliko jake da ti se
Bačena kapa natrag vraća?

Ali ne čeznem, ovaj put, za morem sa mesnatim
Listovima agava u koje su imena
Ljubavna urezana. Za maslinama izuvijanim
Grčevito kao zelini laokooni. Za klobucima
Meduza što sličje svilenome čadorju iz skaski
Istočnjačkih. Ne čeznem za ubavim
Jednoličjem valovlja koje pjesnik poredi
S metrikom Homerovom. Ne čeznem za tom tintom
Kojom se mogu ispisati milijarde i milijarde
Ilijada i Odiseja

Ja čeznem za onom tugom što te
Obuzme zagledanog u vječno plavetnilo
I zaslušanog u mrmor te vječnosti

Za tugom koja ti kaže da opet imaš dušu.
Ne možda ni za tugom. Već čeznem za onom divnom
I melemnom prazninom.

Uroniti dušu u prazno koje odmara.
Liječi. Pomlađuje. Satima zuriti ni u pučinu,
Ni nad pučinu, već - nako! Po bosanski. Sve dok ne
zaboraviš
I šta si i gdje si i odakle si i kako ti je ime.
Jedino znaš da su u tebi - milje i milje praznine.
I da je morsko prostranstvo iz tebe isisalo
Stoljeća sva, do Adama. Sinja praznina pukla
Do konca svijeta i, unatraške, do njegova početka.
I pojmiš. Ma šta - pojmiš?! Osjetiš na nescima:
Koja će milina zavladati poslije Sudnjega dana!
Sve će se istrijeti, kao sa školske ploče djetinja žvrljotina

A čista slast će da ostane!
I kušajš unaprijed, bar žlicom kavenom,
Blaženstvo u koje će da se rasprsne svijet!

Marko Vešović, 15 juni 2018.

SUDBINA JEDNOG IMIGRANTA: DVA ŽIVOTA ZA CIJENU JEDNOG

Kad postaneš imigrant, izgubio si ili si na putu da izgubiš mnogo: svoju zemlju, svoj jezik, svoju kulturu, svoje prijatelje. Ali ti isto tako dobijaš mnogo: novu zemlju, nove spoznaje, novo iskustvo, a možda i nove prijatelje. Napetost između gubitka i dobitka — rubrike rashoda i rubrike prihoda na računu tvog života — stvara ti dojam da živiš dva života, jedan koji si ostavio za sobom, i drugi koji trenutno živiš. Svoj stari život još nisi sasvim napustio, a u novi još nisi potpuno uvučen.

Kad smo moja porodica i ja stigli u Ameriku, nismo promijenili samo kontinente nego i cijele svjetove, a to nikad nije lako. To nije bilo lako za mene uprkos tome što sam u svom profesionalnom životu bio duboko vezan za zemlju svoje imigracije: bio sam nastavnik engleskog na Univerzitetu u Sarajevu a akademsko područje su mi bile američke studije, proučavanje Sjedinjenih Američkih Država. Na svojim časovima u Sarajevu pokušavao

sam objasniti ponešto iz američke kulture i sebi i svojim studentima —težak zadatak u oba slučaja—ali sam volio stalni izazov upoređivanja američke kulture s svojom vlastitom. Moj pristup je uključivao materijal iz historije, književnosti, umjetnosti, jezika, izučavanja krajolika, antropologije i svega drugog što hvata bit i izražava neku važnu značajku američkog života.

Amerika me se oduvijek doimala toliko različitom od mog dijela svijeta da sam dugo mislio o njoj kao o čudnoj i egzotičnoj zemlji, s njenim artefaktima, sportovima, obrascima ponašanja, malim stvarima i velikim. Ta čudnost Amerike je bila ono što me je, uvjeren sam, privuklo američkim studijama. Jednom sam napravio listu upadljivo drukčijih stvari koje čovjek iz jugoistočne Evrope ubrzo uoči u Sjedinjenim Državama: prozori što idu gore-dolje, kao giljotina, i ne otvaraju se unutra; kugle na vratima umjesto kvaka; mreže na vratima i prozorima; voda u klozetskim šoljama; gorionici s namotajima na električnim štednjacima; drukčije mjere i veličine; drugi napon struje; više statičkog elektriciteta; “fontane” za piće u zgradama; relativno odsustvo duhanskog dima; sportovi poput “fudbala” i bejzbola; prazne ulice; travnjaci ispred kuća (i motorne kosilice, s njihovim karakterističnim i neizbježno američkim zvukom, za razliku od, recimo, isto tako neizbježnog evropskog zvuka koji označava puni sat na radiju); zidni kalendari umotani u celofan koji izgledaju kao stari LP albumi; kratice kao imena radio-stanica; kraći a širi papir za printer.

Postati imigrant u odrasloj ili zrelijoj dobi je posebno teško jer se tvoj prethodni život isprepliće s tvojim imigrantskim životom na mnogo neočekivanih načina. Tako moja dva života, jedan u Bosni (ili bivšoj Jugoslaviji), a drugi ovdje, u Americi, stalno dolaze u sukob i ja neprekidno poredim i suprotstavljam dvije zemlje jednu drugoj, stalno “prevodeći” s jedne na drugu. Ovo se, naravno, također odnosi na moju jezičku situaciju, moj lingistički identitet, gdje se neka vrsta prevođenja stalno dešava između mog maternjeg jezika i engleskog. Ja “prevodim” između svoja dva života i u drugim, često možda manje važnim stvarima. Na primjer, uvijek moram razmišljati da li je datum poput 08/06/06 zaista 6. avgust ili 8. juni (kao što je u Evropi), ili da li se Dan sjećanja (Memorial Day) ili Dan rada (Labor Day) slavi u maju (jer je u ostalom dijelu svijeta praznik rada u maju), ili koliko je čovjek visok u stopama i inčima, ili kolika je u celzijima toplota od 98 farenhajta, često obogaćena vlagom, i da li se to može porediti s bilo čim iz mog ranijeg iskustva (ne može).

Čim postaneš imigrant, sve se neopozivo mijenja u tvom životu: prostor, krajolik, klima, ljudska geografija — pa čak i osjećaj vremena. Ovo posljednje, vrijeme, okreće se protiv tebe: u novoj zemlji i u novom životu, ti stalno zaostaješ; želiš da ideš ukorak sa stvarima i događajima, da dođeš tamo gdje su i drugi jer se toliko toga desilo kad nisi bio tu. Treba ti toliko praktičnih informacija, na primjer, da stalno postavljaš pitanja i stoga osjećaš da kaskaš za drugima, da si trapav i zastario. Američko društvo je inače “neprozirnije” u ovom temeljnom informacijskom pogledu: kao došljak, tu teže nego drugdje saznaješ o ljudima kao pojedincima, o njihovom privatnom životu ili o hijerarhijskom odnosu među njima (kad je riječ o moći, recimo). U Americi u ovom pogledu imaš utisak da ljudi općenito govoreći ne znaju mnogo o drugima, da desna ruka ne zna šta radi lijeva. Ali čudno je da te ovo stanje neznanja nekako čini mlađim, jer poput mlade osobe postavljaš osnovna pitanja i imaš osjećaj novog početka, saznavanja i istraživanja, osjećaj inicijacije. A počinjanje iznova te drži budnim.

S druge strane, kad posjetiš svoju staru zemlju, uprkos promjenama koje vidiš, tvoje lično vrijeme izgleda kao da je stalo u onom trenutku kad si otišao jer se sjećaš tamošnjeg života koji je ostao zastalno fiksiran u tvojim uspomjenama. Tamo si ti stari ti (ili bar tako zamišljaš) jer nisi živio kroz sve one promjene što su se desile. A tako te vide i prijatelji, poznanici i rodbina iz stare zemlje — kao starog tebe; ono što sada radiš i kako živiš u novoj zemlji ih zapravo ne zanima; o “novom” tebi nisu znatiželjni. Ti si za njih praktično

nestao — “otišao na zapad” (“gone west” je stara američka metafora za nestanak ili smrt). Pitaš se jesu li ljudi uvijek bili tako usredsređeni na sebe ili su to postali samo zbog tebe.

Psihološki, imigranta ka zavičaju vuče sila sjećanja i to je značajna interferencija, nešto što stalno obitava u njegovom novom svijetu. (Interferencija je i lingvistički pojam koji objašnjava smetnje koje uzrokuje naš maternji jezik kad nastojimo naučiti strani jezik — maternji jezik nam je stalno na putu i vuče nas nazad, otežavajući nam savladavanje čudnih glasova i reda riječi u novom jeziku, na primjer). Ovo sjećanje na stare stvari kod mene često počinje kao vizeulna predodžba; tako, na primjer, kad sam kraj jezera Michigan, blizu kojeg trenutno živim, moja podsvijest me prenosi do Jadranskog mora, velike i meni bliske vodene površine u mom ranijem životu i zemlji. Tamnoplavi oblaci što se pred oluju gomilaju na horizontu ovdje na ravnom Srednjem zapadu mi se često čine kao daleke planine, poput onih što okružuju moj rodni grad. Stambene višespratnice u Americi s malim identičnim balkonima koje su odraz prenapučenosti u stanovanju, zgrade koje nikad nisam volio kao arhitekturu, asociraju na staru zemlju, na osjećaj zajednice i ljudske bliskosti. I — možda najčudnije — kad osjetim miris duhana u zraku, što je mnogo rjeđe nego u staroj zemlji, a pušenje inače ne podnosim, to me smjesta prenese u jednu drugu geografiju i u moj raniji život.

Sve je ovo, naravno, nostalgija, onaj stalni pratilac imigrantskog života. Iako je to univerzalni ljudski sentiment, nostalgiju je teško precizno definirati, a to potvrđuje i bogata nijansiranost ovog pojma u raznim jezicima. Riječ nostalgija, kako nas podsjeća Milan Kundera, potiče od grčkih riječi “nostos” (povratak) i “algos” (patnja, bol) — dakle, patnja zbog nemogućnosti povratka. Ali različiti oblici ove riječi i njene značenjske nijanse u evropskim jezicima (od kojih neki ne upotrebljavaju grčku riječ), opisuju raznolika stanja i osjećanja, kao što su čežnja za zavičajem, bol zbog odsutnosti, usamljenost ili neznanje o onome što se dešava u rodnoj zemlji (ovo posljednje, na primjer, izražava španska riječ añoranza, izvedena od latinskog ignorare).

Zbog udaljenosti koju je prevalio i promjena koje je doživio, imigrantu zavičaj izgleda bolji i ljepši no što je u stvarnosti bio, poprimajući novu i veću vrijednost. To i ja osjećam kad se vratim u staru zemlju. Kad sam nakratko u Sarajevu, miris zraka u ljetnoj noći je prosto opijajući i ne može se uporediti ni sa čim u Americi, a ona brda obrasla borovinom čine mi se ljepšim, sad kad živim drugdje, nego ikad prije. Ali nostalgija je ponajviše osjećaj da ti nedostaju ljudi, oni s kojima sam živio i radio, i onaj referentni okvir koji sam s njima dijelio. Nedostaje mi fini gradski život Sarajeva, njegov posebni humor, ironija, kako blaga tako i jetka, te njegova otvorenost kao svijetu. Ali, dosta toga je nestalo u posljednjem ratu pa je i moja nostalgija u ovom pogledu ne samo geografska već i “istorijska” — čežnja za prošlim, što je možda pretežna vrsta nostalgije. Bosna za mene postaje zemlja sjećanja, da upotrijebim izraz koji Denis de Rougemont-a koristi za Evropu — “la patrie de la mémoire”.

Nostalgija, iako istinsko osjećanje, jeste i ugodna laž. “Kako je naša zemlja lijepa kad na nju gledamo i o njoj mislimo izvana!” kaže Miguel de Unamuno. Jedan drugi pisac, V.S. Naipaul, nudi u romanu Okuka na rijeci (A Bend in the River, 1979) praktičan lijek za nostalgiju, a to je često putovanje avionom:

Avion je divna stvar. Još si ne jednom mjestu kad stigneš na drugo. Avion je brži od srca. Dođeš brzo i odeš brzo. Ne tuguješ mnogo. . . . Možeš se vratiti mnogo puta na isto mjesto. Prestaješ da tuguješ za prošlošću. Uviđaš da je prošlost nešto što ti je samo u mislima, nešto što ne postoji u stvarnom životu. Gaziš po prošlosti, razbijaš ju. U početku, to je kao da gaziš po vrtu. Na kraju, ti hodaš po pukom tlu.

Apsolutno putovanje, izgleda, uništava nostalgiju apsolutno. U tom slučaju, dvojtvo imigrantovog života postaje stvarnost, i to ne bolna: dva života mogu se živjeti simultano a ne konsektivno. No taj lijek za nostalgiju — često putovanje avionom — suviše je skup i

samo imućni ga mogu sebi priuštiti. Znam za Sarajku koja živi u Americi i koja često vikendom leti u Bosnu da posjeti majku i proba bosansku hranu. To je zacijelo drukčije iskustvo egzila od, recimo, onog sefardskih Jevreja izgnanih iz Španije 1492, koji su tokom mnogih generacija živeći u Bosni i drugdje čuvali kućne ključeve u nadi da će se vratiti, kao što su održavali i svoju vjeru, španski jezik i pjesme.

Ima i drugih lijekova za nostalgiju i teškoće imigrantskog života nego što su česti letovi kući — ili bacanje starih kućnih ključeva. Jedan je vrijeme, koje, kao što znamo, liječi sve, a drugi je imigrantovo svjesno nastojanje da prihvati novi život kako dolazi, racionalno i, kako Amerikanci vole da kažu, pozitivno (pozitivnost je krupan pojam koji odražava javni i privatni optimizam američke kulture, bar do posljednjih kriza). Isto tako, imigrantova glavna dilema — kako postići snošljivu ravnotežu između dvaju života, kako se ne izgubiti u novoj kulturi ali i ne ostati potpuno po strani od nje — razrješava se često na prirodan način: i očuvanjem i prihvatanjem, očuvanjem onog starog što želiš zadržati i prihvatanjem novih stvari koje hoćeš ili možeš prihvatiti. Amerika je, sa svojim slobodama, uvijek bila pogodna za to jer ti dopušta mnogo u privatnom životu, i ovdje možemo pomenuti religiju, jezik i druge lične stvari koje možeš slobodno njegovati, čak i jednu tako “neameričku” stvar kao što je spavanje popodne.

Mi u porodici smo zadržali svoj jezik, ali naravno upotrebljavamo engleski van kuće i u tome ne vidimo nikakav problem. Ne smatramo problemom ni ako počnemo rečenicu na bosanskom a završimo ju na engleskom, ili obratno. Upotreba dvaju jezika svakako je korisna stvar, između ostalog i stoga jer se tako dodatno zapošljava mozak. (Naš jezik omogućuje i ogovaranje drugih u njihovom prisustvu). Ja također koristim maternji jezik kad se predstavljam u Americi jer pri izgovoru imena i prezimena moram upotrijebiti dva glasovna sistema — engleski i bosanski/hrvatski/srpski. Čovjek može zamisliti kakav je izazov moje prezime za ljude s kratkim rasponom pažnje. No, paradoksalno je da je to prezime, koje djeluje zastrašujuće na papiru, samo tigar od papira: ono se može lakše izgovoriti na engleskom nego moje ime, koje ima složeniju fonetiku za izvorne govornike engleskog.

Bez obzira na ove vedrije, fonetske trenutke imigrantskog života, egzil je stanje koje čovjeku donosi razne teškoće (život te stavlja na tvoje mjesto — ili bar to Amerika čini) koje se ne mogu lako i brzo prebroditi. Egzil, međutim, daje i “određene nagrade”, “dvostruku perspektivu” i svjež uvid, kako kaže Edward Said, jer stavlja imigranta na marginu nove kulture odakle ima priliku da vidi više no oni u njenom centru, to jest izvorni žitelji i “korisnici” te kulture. To mjesto na margini mu daje i izvjesnu slobodu i mogućnost samospoznaje. Eva Hoffman, američka spisateljka poljskog porijekla, i sama imigrant, ide dalje od Saida kad kaže da egzil u modernim vremenima, i u postmodernoj teoriji, “postaje seksi . . . privlačan, zanimljiv”, te da su “nomadizam i dijasporizam postali pomodni u intelektualnom diskursu” jer podrazumijevaju “prednosti nestabilnosti, marginalnosti, odsustva i izvanjskosti”. No Hoffmanova nas upozorava na to da se seksi i privlačan, zanimljiv život imigranta plaća cijenom muke i gubitka.

I tako, kao i mnogi drugi skorašnji imigranti koji su kao odrasli ljudi došli u Ameriku, ja živim svoja dva života i konsektivno (prvo sam živio tamo, a sada živim ovdje) i simultano (iako sad živim ovdje, mentalno živim i tamo). Živim svoja dva života za cijenu jednog i to, u komercijalnom smislu i u datim prilikama, nije tako loš aranžman. Ali, i kad sam živio u Bosni živio sam dva života, i onaj drugi je bio moj profesionalni život, usmjeren prema Americi. Nekada sam iz Bosne proučavao Ameriku dok se sada u svom čitanju, istraživanju i pisanju usmjeravam od američkih studija ka balkanskim i ka Bosni. Nekad sam bio bosanski amerikanista; u Americi, postajem američki bosnista. Uvijek je uzbudljivije proučavati ono što je udaljeno. Ali u jednom drugom smislu, moj praktični,

nastavni rad nije se bitno promijenio. Zapravo, tu sam napravio puni krug jer sada radim isto što i prije — predajem engleski strancima.

Što duže živim u Americi to se više moje dvije zemlje približavaju jedna drugoj ili se čak spajaju, tj. moja nova zemlja sve više počinje da liči (ili tako bar osjećam) na moju staru zemlju. Stvari i događaji ovdje poprimaju déjà vu oblike, kao i moj stav prema njima. Pitam se je li to neka psihološka opsjena ili process istinskog prilagođavanja. Šta, ili ko, se promijenio? Moje pamćenje stare zemlje? Nova zemlja? I jedno i drugo? Bilo kako bilo, ono što izgleda izvjesno jeste da ljudska priroda i priroda stvari izbijaju kroz površinske razlike: kako vrijeme prolazi i novina i romansa Amerike blijedi, vidim i osjećam ovdje više toga što me podsjeća na raniji život. Dvije zemlje počinju da nalikuju jedna drugoj u dubokom, opštijem smislu — razlog kako za utjehu tako i za razočarenje.

Omer Hadžiselimović, 11. juni 2018.

KAŽE REBEKA VEST

Nakon balkanskog rata, Turci su naglo otišli,
A mržnja ostala. Sad se prolama u Bosni.
Mržnja traje, mada je njen predmet ispario.
Ljudska duša je vazda kasnila za svijetom.
Duša je vir gdje zimi ogledaju se ždrali
ujesen k jugu odletjeli.

Pet vijekova Turci bili im u gostima.
A prekonoc otišli. I da se mržnja utulila
kakvo bi zjalo u duši bivšega kmeta zinulo?
Šta bi je grijalo? I za kojom bi bakljom
kroz tmušu glavnjala? Pet stoljeća si od mržnje
živio. Nosio je i nosila te. I nakon stotinu devedeset
i jednu hiljadu šest stotina dvadeset i pet dana
ropstva nepravednoga i ničim zasluženog
odjednom: krivac ispario! A ti pod praznim nebom
ostaješ praznih šaka. U čemu da se ogledneš?
Šta da ti pod krila puše? Oko čeg da se okupiš?
Koliko li će vode niz Drinu proteći prije
nego mu Turčin iz duše iseli? Jer sve dok
mržnja traje, nijesi slama bez stožine.
Imaš i čim i na čem zidati.
Znaš ko si. I odakle i kamo. I kako ti je ime.

Marko Vešović, 8. juni 2018.

KOLO

Vojnici u marš krenu,
puške im na ramenu.
Mještani, noseć svežnje,
kroz kupinjake bježe.

Izaslanici otplove
smišljajuć načine nove
stvaranja simetrije
na groblju kog još nije.

Onda zovnu pandite
da objasne bandite.
Očito nadgovoreni
padaju umoreni.

Ratnici, skupi jako,
na nosačima sa barjakom
američkim u lepršaju –
da je sve dobro znak daju.

Susjed je taj udaljeni,
nemoćni il nevoljeni,
neutralan il zlostavljan.
Metak se blizu javlja.

Riju pustinjaci novi
duboko: plavi šljemovi
njini su. Razumne ponude –
siročadi više da bude.

Krv, kao tečnost, međe
u prosipanju sve pređe,
čak bi mogli na kraju
i rafineriju da zdaju.

Vrli ostaju kući
s pravom da večerajući
to se uživo gleda:
to mrenje za objeda.

Velika republika
uprlja tkivo. Etika
koja se tajnim dobije
glasanjem - o tom je riječ.

Požalite zaklane.
Molite za prognane
u nekoj jazbini izdaju
dok na betonu čekaju.

Joseph Brodsky (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 4. juni 2018.

I JA SAM KO KNEZ ANDREJA

s ledine zelene, ranjen, gledao u nebesa.
Milion milja uokolo ničega nije bilo.
Jest, milja, kao da je praznina grdna što je

Hučala, oko mene, u stvari, bila pučina.
Gola i nedogledna. Od svega, ispod neba,
Ostala slijepa golotinja koja neljudski huči.

Isprva su, doduše, srpske se žabe čule
Po dobrinjskim barama. No brzo su zamukle.
Ja, čudnoga li čuda: hor žablji ispraća me
Na onaj svijet (mislio sam, ako se to i moglo
Mišljenjem nazvati. Jer mislila je koža).

I ja sam, ko knez Andreja, pred smrt,
Odjednom, osjetio da ničeg na svijetu
I nema, osim one daljine neizmjerne,
Nada mnom, i daljine, još neizmjernije,
Unutra. Kao da je duša gledala sebe
Odnekud iz beskraja,
silno ljekovitoga.
I ko da bol svoj gleda nakon milion ljeta.
Bol stvoren u slap bijel, što huči ko vrelo Bosne.

I ja sam, ko knez Andreja, shvatio
da ničeg važnijega
Nema od tih daljina što su se množile munjevito.
Sedamdeset i sedam nedogleda, sa svakoga
duša pije kao sa sedamdeset i sedam
kladenaca iz moga zavičaja,
Svijet je, uokolo, bio u prah samljeven,
bio je nalik onom
Rumenom stubu prašine što sukne uvisinu
Granata kad pogodi nečiju kuću u Sarajevu.

I ja sam razumio da tolike daljine mogu
Izići samo na dobro.
I raduješ se što, u tim daljinama, trunka si ovolišna,
Ali trunka u koju sve te daljine staju.

I ja sam osjetio kako se, te daljine,
Odjednom sručuju u me, ko Krkin slap kod Knina,
Al veći milion puta. Sa milionima duga
Koje se prave u vodenoj prašini.

I ja sam slušao kako se, te daljine, sručuju da
me iznutra očiste, da operu ljage krvi u koje,
Cijeli svijet bijaše rastvoren.

Marko Vešović, 1. juni 2018.

JESENJE VEČE

Mada su oblačići hrlili na jug, tiha jesenja
Stud kasne septembarske večeri kao
Da je obećavala kišu, kišu, godišnju mijenu, anđela

Tužne šume. Čaplja je u preletu pustila
Onaj nejasni, smiješni krik "kvak", krik
Koji kao da tišinu učini još tišom. Tuče
udarā krilima, blagi klizni spust, i na kraju tog spusta
Krik, i tuče udarā krilom.
Pratio sam njen prolazak nebom jesenje boje; iza nje
Jupiter je sijao umjesto večernje zvijezde.
Glas mora prože mi dušu i pomislih: "Ma šta se
Desilo s ljudima...svijet je ipak dobro sačinjen".

Robinson Jeffers (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 28. maj 2018.

DAVIS MATLOCK

Ako zamislite da je to samo košnica:
Da ima trutova i radilica
I matica i samo skupljaju med –
Materijalne stvari ali i kulturu i mudrost –
Za pokoljenje sljedeće, a ovo pokoljenje
 nikad nije živjelo,
Izuzev rojenja na sunčevoj svjetlosti
 mladosti,
Jačajući krila na onom što je sakupljeno,
I kušajući, na putu do košnice
Sa polja djeteline, ukusni plijen.
Zamislite sve to, i zamislite istinu:
Da je priroda čovjekova veća
Od potrebe prirode u košnici;
I moraš nositi teret života,
Isto kao i poriv iz svog preobilnoga duha –
No, kažem živjeti poput boga,
Siguran u vječni život, iako si u sumnji,
To je način da ga se živi.
Ako tad Bog ne bude ponosan na vas,
Onda je Bog samo gravitacija,
A zlatni cilj je – san.

Edgar Lee Masters (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 25. maj 2018.

STARI SVIJET

Vjerujem u dušu; do sada
To nije stvaralo veliku razliku.
Sjećam se popodneva na Siciliji.
Ruine nekog hrama.
Stubovi pali u travu kao goli ljubavnici.

Masline i kozji sir divnog ukusa
A takvo bješe i vino
Kojim sam nazdravio noći što dolazi

Strelovitim lastama,
Saracenskom vjetru i mjesecu.

Smrklo se. Bilo je nešto
Mnogo prije no što bjehu riječi:
Večernji obrok pastira...
Vječnost prisluškuje vrijeme.

Boginja ide da se u moru kupa.
Ne smije ju se slijediti.
Ove stijene, ova stabla kiparisa,
Možda su njeni stari ljubavnici.
Oh, biti jedan od njih, šapće mi vino.

Charles Simic (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 21. maj 2018.

LJUBAV JE LIST PAPIRA PODERAN U KOMADIĆE

Sve je pivo bilo otrovano i kapetan je pao u postelju
i pomoćnik i kuvar
i nismo imali nikog da zgrabi jedro
i sjeverozapadnjak je čupao platno kao nožne nokte
i mi smo posrtali kao ljudi
trup je razdirao svoje bokove
i sve to vrijeme u čošku
neki je huligan držao pijanu kurvu (moju ženu)
i pumpao je kao da se ništa ne zbiva
i mačka me neprestance gledala
i šunjala se po ostavi
među zveckavim suđem
i slikanim cvijećem i lozom
sve dok više nisam mogao izdržati
i uzeo sam tu stvar
i bacio je
preko
ograde.

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 18. maj 2018.

ČAS TVOROVA

Za Elizabeth Bishop

Nasljednica s Nautilus ostrva
pustinjački zimu u vili spartanskoj proboravi.
Iznad mora još pasu njeni bravi.
Njen sin je biskup. Njen zakupac je prva
vijećnička glava iz našeg sela.
Ona je podjetinjela.

Sa čeznućem
da živi hijerarhijski povučeno
kao u vijeku Kraljice Viktorije,
kupuje sve kuće
nakazne nasuprot obali njenoj
i pušta svaku da gnjije.

Ove je sezone loše –
naša sredina ljetnjeg je milionera izgubila
koji ko da iskoči iz Beanovog kataloga.
Devetočvornu jolu mu prodadoše,
na dražbi, lovcima jastoga.
Lisičji crvena mrlja preko Blue Hilla.

I svom dućanu dodaje sad
naš homić dekorater, za jesen, ukrasni prilog:
ribarsku mrežu sa narandžastim plutom,
obučar kom narandžasti su i klupa i šilo,
zaraditi se ne da u poslu tom,
ženit se on je rad.

U mračnoj noći jednoj,
moj tjdorski Ford pope se na lubanju huma,
tražio sam ljubavna auta. Svjetala oborenih,
trup do trupa, ležali su zajedno,
gdje groblje slazi ka gradu. U meni
pometnja je uma.

Iz auta radio blebeće,
'Ljubavi, o neoprezna ljubavi...' Moj duh zao,
čujem, jeca u svakoj krvnoj ćeliji,
ko da mi je ruka na njegovoj šiji...
Ja sebi sam pakao ,
tu naći nikog nećeš –

osim tvorova koji
na mjeseci traže štogod za jelo,
tapkaju na tabanima duž glavne ulice:
bijeje pruge, mjesječaste oči plam crven boji
ispod liskunskog tornja, tankog i bijelog,
crkve Svete Trojice.

Dišem gust vazduh, stojeć
na vrhu stražnjega stepeništa našeg –
tvorica s kolonom mladih loče iz čabra smeće.
Klinasatom glavom vadi iz čaše
kiselo vrhnje, spušta rep kao nojev,
a uplašit je nećeš.

Robert Lowell (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 14. maj 2018.

SEOSKI SAJAM

Ako niste vidjeli psa šestonogog,
Nije važno.
Mi jesmo, i najčešće je ležao u uglu.
A glede dodatnih nogu,
Čovjek se navikne na njih brzo
I misli na druge stvari.
Kao: što je hladno, noć je mračna
Kad si vani na sjamu.

Onda je čuvar bacio štap
I pas je pošao za njim,
Na četiri noge, ostale dvije su mlatarale ozad,
Od čega je jedna cura završatala od smijeha.

Bila je pijana, kao i muškarac koji
Nije prestajao da joj ljubi vrat.
Pas je uzeo štap i osvrnuo se na nas.
I to je bila cijela predstava.

Charles Simic (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 11. maj 2018.

NAKON ZADNJIH VIJESTI

Zadnje vijesti, prozori zamračeni, sav grad
Urušava se voljno i duboko, nakon toga,
Kližući se na svim svojim jastucima
U množtvu Atlantidu sna ličnoga,

I vjetar se diže. Vjetar se diže i satjeruje
Dnevni krš vijesti u sokake. Otpad
Kida se na šiljcima ograda,
Uzleti i, uz blag tresak, pad.

Kotrlja se i opet lebdi. U jogunastu letu
Pravi rusvaj u parku, misli da je kip mrtav i
Nasrće mu pravo na oči, mlati
I lupa po ravnodušnoj glavi

I grebe otmjeno ime. Na praznim mjestima naše
Novine vitlaju se u potapanju žestokome
Sveg što smo mislili pomisliti,
Ili uhvaćene u uglovima grče se, stežu, k tome

Izvrću naše riječi. Ili iz slivnika mlate
Prnjama kraj umornih pozornika, ličeć
Na sav onaj zgrudvan snijeg
Što u svom u dugom povlačenju viče

Proklet da si! proklet da si! petama carskog konja.
Oh u pravi čas kroz bijel i suh zrak

Jasni glas najavljiivača će
Zaklepetati kao golub, ti i ja pak

Iz anarha srca i odgovorna grada kroz usta
Podzemne smo se u život vraćali
Opet, s jutarnjim novinama,
Kroz park gdje ljudi svecima nalik,

Bijeli i sobom zaokupljeni, sa štapom i vrećom
Sklanjaju smeće noći, i koraci bude namah
Samouvjerenim jutranjim zvukom
Ptice pjevačice na javnim granama.

Richard Wilbur (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 7. maj 2018.

PJESMA KOJA JE ZAMIJENILA PLANINU

Tu je bila, riječ po riječ,
Pjesma koja je zamijenila jednu planinu.

On je bio njen kiseonik,
Čak i kad je knjiga ležala u prašini pisaćeg stola

Podsjetila ga je koliko mu je trebalo
Mjesto da bi išao u svom vlastitom pravcu

Kako bi preuredio borove,
Pomicao stijene, proključao svoj put među oblacima,

Zbog vidika koji će biti pravi,
Gdje će biti potpun u neobjašnjivoj dopunjenosti:

Tačnu stijenu gdje bi njegova netačnost
Otkrila, na kraju, pogled ka kojem su se pomicali,

Gdje može da legne i, zureći dolje u more,
Prepozna svoj jedini i usamljeni dom.

Wallace Stevens (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 4. maj 2018.

POPODNEVI

Ljeto vene:
Listovi padaju po jedan i dva
Sa drveća što obrubljuje
Novo mjesto za rekreaciju.
U šupljinama popodneva
Mlade majke se skupljaju
Kraj ljujaške i pješčanika
I puštaju djecu na slobodu.

Iza njih, grupama,
Stoje muževi,iskusni zanatlije,
Čitavo naselje rublja
I albumi na kojima piše
Naše Vjenčanje, što leže
Pored televizora:
Ispred njih, vjetar
Razara njihova mjesta za udvaranje.

Koja su još mjesta za udvaranje
(Ali svi ljubavnici su u školi),
I njihova djeca, posve zaokupljena
Traženjem više nezrelih žirova,
Čekaju da ih povedu kući.
Njihova ljepota se udebljala.
Nešto ih gura
Na rub vlastitih života.

Philip Larkin (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 30. april 2018.

GROBNICA ARUNDELOVIH

Jedno uz drugo, izbrisanih lica,
Leže u kamenu tom erl i grofica.
Nejasno odjeću svoju pokazali
Kao zgloboviti oklop, bora kruta,
I taj apsurdna nagovještaj mutan –
Ispod nogu njihovih psi mali.

Takva jednostavnost iz predbaroka
Jedva privlači oko, dok na lijevoj
Rukavicu ne sretne gvozdenu,
U drugoj stisnutu prazninu, i evo
Vidiš, sa oštrinom nježnoga šoka,
Izvučena mu ruka drži njenu.

Ne mišljahu da će tako se odužiti
Ležanje. Na kipu takva vjernost biva
Tek za prijatelje sitnica vidljiva:
Unajmljenoga kipara vještina
Zanemarena da pri dnu produžiti
Mogu na latinskom imena se njina.

Nisu mogli znati, u svom nepokretnom
Putovanju nauznak, tako rano da će
Zrak mijenjat stvari uz bešuman lom,
Stari zakupci biće otpušteni;
Sve nove i nove oči da gledaće,
A ne čitati. Oni, ukočeni,

Kroz šir i duljinu vremena, spojeno
Pretražaje. Sniježilo je, van datuma. Svjetlo

Vrvljaše u travi svakog ljeta. Sjajan
Nered ptičjeg cvrka sipao se tlom
Kostima nadržtom. A uz staze, eno,
Sve novi i novi svijet dok osvaja,

U identitetu njihovu se mije.
Bespomoćni, sada, sred šupljine
Bezgrbnog doba, u žljebu od dima
U obješenim sporim povjesmima,
I nad kosinom svoje istorije,
Stanovište nam tek jedno ne gine:

Preobrazilo njih vrijeme sve do
Neistine je. Vjernost kama ovog,
O kom su jedva mislili, njin biva
Konačni grb, našem instinktu gotovo,
Istini gotovo, da postane svjedok:
Od nas će tek ljubav da ostane živa.

Philip Larkin (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 27. april 2018.

ROBE, DOĐI DA ME POSLUŽIŠ!

I

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”
“Spremi kočiju, upregni konje: otići ću u palaču”.
“Idi u palaču, moj gospodaru. Idi u palaču.
Kralju će biti drago da te vidi, biće ti blagonaklon”.
“Ne, robe. Neću ići u palaču!”
“I nemoj, gospodaru. Ne idi u palaču.
Kralj će te poslati u dalek pohod,
po nepoznatom putu, kroz neprijateljske planine;
snalaziće te danju i noću i muke i nevolje”.

II

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”
“Donesi vode, pospi mi po rukama: hoću da večeram”.
“Večeraaj, moj gospodaru. Pojedi svoju večeru.
Česti obroci vesele srce. Večera čovjekova
večera je njegovog boga, a čiste ruke zapnu
za oko Šamašu”. “Ne, robe. Neću večerati”.
“I ne večeraaj, moj gospodaru. Ne jedi svoju večeru.
Piće i žeđ, hrana i glad nikada čovjeka
ne ostavljaju, nit ostavljaju jedno drugo”.

III

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”
“Spremi kočiju, upregni konje: provozaću se po okolišu”.
“Učini to, moj gospodaru. Učini to. Bezbrizan skitač

svagda napuni trbuh, pas lualica uvijek nađe kost,
lasta selica posebno je vješta u savijanju gnijezda,
divlji magarac nađe travu i u najsuvljoj pustinji”.

“Ne, robe, neću se voziti po okolišu”.

“I nemoj, gospodaru. Nemoj se mučiti.

Sudbina skitača svagda je riskantna.

Pas lualica izgubi zube. U gnijezdu

selicu lastu sahrane malterom.

Gola zemlja je divljemu magarcu postelja”.

IV

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”

“Volio bih da osnujem obitelj, da izrodim djecu.

“Dobra zamisao, moj gospodaru. Osnuj obitelj; osnuj obitelj.

Djeca čuvaju očevo ime, pominju ga u zadušnim molitvama”.

“Ne, robe. Neću obitelj zasnovati, neću imati djece”.

“Nemoj je zasnovati, moj gospodaru. Nemoj je imati.

Obitelj je kao razbita vrata, njihove šarke škripe.

Tek jedno od troje djece je zdravo, dvoje od troje svagda bolesno”.

“Pa, hoću li je osnovati?” “Ne osnivaj obitelj.

Ko osnuje obitelj, raspe svoju predačku kuću”.

V

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”

“Popustiću svojim neprijateljima: na sudu ćutaću pred kleveticima”.

“U pravu si, moj gospodaru, u pravu. Popusti svojim neprijateljima;

Ćuti, moj gospodaru, pred svojim kleveticima”.

“Ne, robe, neću ćutati, i neću popustiti”.

“Ne popuštaj, moj gospodaru, i ne ćuti.

Čak ako uopšte usta ne otvoriš,

Tvoji će neprijatelji biti nesmiljeni i okrutni,

I biće ih mnogo”.

VI

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”

“Hoću da napravim neko zlo, shvataš?”

“Učini to, moj gospodaru. Svakako, učini neko zlo.

Jer kako bi inače mogao nabiti svoj trbuh?

Kako bi se, zlo ne čineći, mogao toplo odjenuti?”

“Ne, robe. Neću činiti nikakvo zlo!”

“Zločince ili ubijaju, ili gule žive i osljepljuju,

Ili ih osljepljuju i gule žive i bacaju u tamnicu”.

VII

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”

“Hoću da se zaljubim u ženu”. “Zaljubi se, moj gospodaru, zaljubi.

Ko se u ženu zaljubi, zaboravlja žalost i tugu”.

“Ne, robe. Neću da se u ženu zaljubim”.

“Ne zaljubljuj se, gospodaru. Ne zaljubljuj.

Žena je omča, zamka, tamna jama.

Žena je oštar čelični nož što u mraku kolje ljude”

VIII

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”
“Brzo donesi vode da operem ruke: hoću da prinesem žrtvom svom bogu”
“Prinesi žrtvu, prinesi žrtvu.
Ko žrtvu prinosi svom bogu, ispuni srce bogatstvom;
Osjeća se darežljiv, i njegova kesa je otvorena”.
“Ne robe, neću prinijeti žrtvu”.
“Baš tako, moj gospodaru. Baš tako!
Zar zbilja možeš izvježbati boga da ide za tobom kao pas.
On sve vrijeme traži pokornost, obrede, žrtve”.

IX

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”
“Hoću da ulažem s kamatom, da pozajmljujem s kamatom”.
“Da, ulaži s kamatom, pozajmljuj s kamatom.
Ko tako radi, čuva svoj imetak, njegov je profit, mislim, golem”.
“Ne, robe! Neću posuđivati, ni ulagati neću”.
“I ne posuđuj, moj gospodaru. Ne pravi ulaganja.
Pozajmljivati je kao voljeti ženu, uzimati je kao praviti ružnu djecu.
Ljudi uvijek proklinju onog čiji hljeb jedu.
Oni će da ti zamjere, ili će kušati da smanje tvoj profit”.

X

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”
“Hoću da učinim dobro djelo za svoj narod!”
“Vrlo dobro, moj gospodaru, vrlo dobro. Učini ga.
Ko čini dobra djela za svoj narod ime mu je u
Mardukovu zlatnom pečatu”.
“Ne, robe, neću dobro djelo učiniti za narod”.
“I ne čini ga, moj gospodaru. Ne muči se.
Ustani i prošetaj diljem starih ruina,
Pogledaj lubanje prostog puka i plemića.
Ko je od njih bio nitkov, a ko dobročinitelj?”

XI

“Robe, dođi da me poslužiš”. “Da, moj gospodaru. Da?”
“Ako je sve to tako, a šta je onda dobro?”
“To ako tebi slome šiju, i meni slome šiju,
i bace nas u rijeku – to će biti dobro!
Ko je takvoga stasa da dosegne do nebesa?
Ko tako širok da zagrlj ravnice i planine?”
“Ako je tako, ja ću te ubiti, robe: bolje da odeš ti prije mene”.
“Zar moj gospodar vjeruje da može tri dana bez mene preživjeti?”

Ovaj sumerski tekst potiče iz desetog ili jedanaestog vijeka prije R. H. i među stručnjacima je poznat kao *Dijalog o pesmizmu*. U davnini smatran je filozofskim, danas neki tvrde da je rugalica. Za svoj prevod, služio sam se dvama bukvalnim prevodima;

jedan je uzet iz *Babylonian Wisdom Literature* by W. G. Lambert (Oxford, 1960); drugi iz *Ancient Near Eastern Texts Relating to the Old Testament*, by James B. Pritchard (Princeton, 1955).

Napomena Josifa Brodskog.

Joseph Brodsky (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 23. april 2018.

KAČKETI

Više se ne možeš sjetiti šta si govorila
tom malom dječaku s mokrim hlačama
koji nije znao kamo ide
dok su glave njegovih roditelja
u kačketima hokejaških klubova
ravnomjerno kuckale o noćni prozor
tramvaja
Bilo je svejedno
šta mu govoriš
radilo se jednostavno o tome da se priča
da mu se priča
sve do Zábřeha
dok svojim suhim plačem
na kraju ne probudi te glave
i dok ne dobije jednu po stražnjici
na nepoznatoj noćnoj stanici

Sjeti se
sjeti se ovdje u tami Zábřeha
šta si mu govorila
sjeti se
tih uzaludnih tramvajskih riječi

Petr Hruška (preveo Adin Ljuca), 20. april 2018.

TERZA RIMA

U toj velikoj formi, Dante u Paklu dokaza,
Nema te grozne stvari koju se ne bi dalo
Uzgredno reći. Na primjer, možemo kazat

Kako se naš džip pokliznu ustranu k palom
Neprijateljskom vojniku, što ukočeno zuri,
I kad ga udari u glavu, poskočio je malo,

A potom odletje dalje, kao da u Raj žuri.

Richard Wilbur (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 16. april 2018.

MEDALJON

Profil tvoga lica na mjedenom medaljonu
uvijek čuvam.
On ne zveckea sa sitnišem u mojim džepovima.
Ne stoji na vidnom mjestu na zidu ureda.
Nosim ga u posebnom tajnom džepu danju
A pod jastukom mi je noću.
Mjed je došla izdaleka: prošla je kroz sito
i rešeto, kroz oganj i povodanj, prije no što je
na nj lice stavljeno.
To je jedna strana glave; jedna žena želi; jedna
žena čeka; jedna žena se kune
iza nemuštih usana da će
more donijeti kući ono što je nestalo.

Carl Sandburg (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 13. april 2018.

GRIMIZ MIJENJA LJUDE

Vidjeh li raspeće u tvojim očima,
klinove i rimske vojnike
i sumrak Golgote?

Vidjeh li Mariju, drukčiju ženu,
pere stopala svim ljudima,
čista kao mlada trava
kad je stara trava spaljena?

Vidjeh li ti noćne leptire u očima, izgubljene
leptire, s lepršanjem krila što znači:
nećemo se nikad vratiti?

Vidjeh li Ničiju Zemlju u tvojim očima,
i ljude s izgubljenim licima, izgubljenim
ljubavima, i tebe među panjevima što plačeš?

Vidjeh li tebe u crvenom smrtnom džezu rata,
gde se leptiri gube među izgubljenim licima,
kako pričaš sa panjevima što hoće
da govoriš pjesme o Bogu i plesu,
o bananama, o polarnoj svjetlosti, ili Isusu,
ma kojem kolibriju misli ma kakve
što izlijeće iz crvenog smrtnog džezera rata?

Vidjeh li tvoje ruke što prave zaludne kretnje
kušajući da kažu jezikom pet prstiju
nešto što govore samo mucavi?
Vidjeh li sumrak Golgote?

Carl Sandburg (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 9. april 2018

VODA

Kad bih bio pozvan
Da sačinim religiju
Koristio bih vodu.

Odlaženje u crkvu
Značilo bi gaženje
Do suhe, drukčije odjeće;

Liturgija bi mi upotrebljavala
Slike kvašenja -
Furiozno pobožno natapanje -

I uzdigao bih na istoku
Čašu vode
Gdje bi se svjetlost pod svakim
Uglom skupljala beskrajno.

Philip Larkin (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 6. april 2018.

KASANDRA

Luda cura s buljavim očima i dugim bijelim prstima
Zakvačenim za kamenje zida,
S kosom olujom raščupanom, i kreštavim ustima: zar je važno, Kasandra,
Vjeruju li ljudi
Tvom gorkom izvoru? Uistinu, ljudi mrze istinu; oni bi radije
Sreli tigra na putu.
Stoga pjesnici zamede istinu laganjem; ali religija –
Prodavci i ljudi od politike
Sipaju iz bačve nove laži na stare, i hvaljeni bivaju za dobrohotnu
Mudrost. Bijedna kučko, urazumi se.
Ne: ti ćeš još žvakati u uglu korice istine, ljudima
i bogovima odvratnu – Ti i ja, Kasandra.

Robinson Jeffers (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 2. april 2018.

GROB KUĆNOG PSA

Malo sam izmijenio svoje navike; sada
Ne mogu s vama trčati uveče obalom,
Sem kao u nekoj vrsti sna, a vi vidite mene tamo
Ako sanjate malo.

Pa ostavite neko vrijeme tragove šapa što su
Na vratima gdje grebuh da izađem,
I uđem, a vi otvorite brzo, nek na kuhinjskom patosu
Trag mog suda za vodu još se nađe.

Kraj vašeg kamina, ko nekad, neću moći
Da na topli kam
Legnem, ni podno kreveta vašeg; ne, po cijele noći
Ležim sam.

Ali me u vašoj dobroti položiste na manje od šest stopa
Od vašeg prozora, gdje iz kamina plam igra tako često,
I gdje sjedate da čitate – i bojim se često žalite za mnom –
Svaku noć svjetlo vaše lampe pada na moje mjesto.

Vi, čovječe i ženo, živite tako dugo da vam je teško
Pomisliti da ćete jednom da mrete.
Mali pas bi se umorio kad bi živio tako dugo.
Nadam se, pod zemljom kad budete

Ležali kao ja, vaši će životi da vam se čine,
Kao moj, dobri, radošću ispunjeni.
Ne, dragi, prevelika je to nada: o vama niko tako dobro ne brine
Ko što su brinuli o meni.

Nikad strastvene, nepodijeljene vjernosti, meni znane,
Vi niste osjetili,
Možda su vaše duše previše aktivne, suviše mnogostrane...
Ali ste meni vjerni bili.

Ni jedno ne bijaste gospodar, već prijatelj. Ja vama bijah taj.
Voljeh vas mnogo, i bijah voljen. Duboku ljubav znaš
Jer traje do kraja i mnogo iza kraja. Ako je ovo moj kraj,
Ja nisam usamljen. Ja se ne bojim se. Ja sam još vaš.

Robinson Jeffers (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 30. mart 2018.

EUKALIPTUSI

Zahvalna, zemljo moja, budi onome prvom
Iz Australije što, morem, ovamo donio je
Ko mladice il sjeme, nelistopadno to drvo,
Čiji listovi teški i tamni se ne boje
Praska žege iz neba, golog od ljeta, niti
Žeđi, mada je zima beskišna, i gladuju
Pčele ne nalazeći cvijet. Strpljvo, svi ti
Veliki korijeni, duboko sišli, ruju
I osjećaju drevne vlage sloj, i ne mrije
Lišće, već upereno ka nebesima stoji.
Kad god vidim ta stabla visoka, sive kore,
Široka, što jasnom sjenkom južni drum, dug i bijel,
Obziđuju, ćutim se ko kakav vjernik koji
Prima poticaj ili obećanje od gore.

Robinson Jeffers (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 26. mart 2018.

BORODINOV ŽIVOT

sljedeći put kad budete slušali Borodina
sjetite se da je bio samo hemičar
koji je pisao muziku da se odmori;
njegova kuća bila je prepuna ljudi:
studenata, umjetnika, pijanaca, skitnica,
i nikad nije znao kako reći: ne
sljedeći put kad budete slušali Borodina
sjetite se da je njegova žena njegovim
kompozicijama
oblagala kutije za mačke
il pokrivala posude sa kiselim mlijekom;
patila je od astme i besanice
i hranila ga meko-kuhanim jajima
a kad bi htio pokriti glavu
da se zaštiti od zvukova u kući
dopuštala mu je da se služi
čaršafom;
k tome obično je bio neko
u njegovom krevetu
(spavali su odvojeno kad su uopšte
spavali)
i pošto su sve stolice
bile obično zauzete
on je često spavao na stubištu
umotan u stari šal;
ona bi mu govorila kada da podreže nokte,
da ne pjeva ili ne zviždi
ili ne stavi previše limuna u čaj
ili ga istisne kašičicom;
Simfonija br. 2, u b-molu
Knez Igor
u stepama centralne Azije
mogao je zaspati samo ako bi stavio
komad
tamnog platna preko očiju
1887. bio je na balu
na Medicinskoj akademiji
odjeven u prazničnu narodnu nošnju;
najzad je izgledao izuzetno veseo
i kad je pao na pod
mislili su da lakrdija.
sljedeći put kad budete slušali Borodina
sjetite se...

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 23. mart 2018.

HERMAN ALTMAN

Jesam li slijedio istinu, ma kamo vodila,
I ustajao proti sveg svijeta zbog općeg dobra,

Podupirao slabe protiv jakih?
Ako jesam, biću pamćen među ljudima,
Kao što su me ljudi i u životu znali
I mrzjeli me i voljeli na zemlji,
I zato, ne dižite mi spomenik,
Ne pravite mi bistu,
Kako se ne bi, premda neću postati polubog,
Stvarnost moje duše izgubila,
Da ti lupeži i lažovi,
Koji bjehu moji neprijatelji što su me uništili,
I djeca lupeža i lažova,
Ne bi svojatali i tvrdili pred mojom bustom
Da su stajali uza me u danima mog poraza.
Ne dižite mi spomenik
Da se moja uspomena ne izopači služeći
Laganju i tlačenju.
Moje poštovaoce i njinu djecu nemojte lišiti mene;
Htio bih biti vječito neumrljan posjed
Onih za koje sam živio.

Edgar Lee Masters (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 19. mart 2018.

AMELIA GARRICK

Da, ležim ovdje pored kržljivog ružinog žbuna
U zaboravljenom kutku kraj ograde
Gdje je iz Sieverove šume dopuzala
Šikara, izrasla rijetko.
A ti, ti si vodeća u Njujorku,
Žena poznatog milionera,
Ime u društvenim kolumnama,
Lijepa, obožavana, uvećana možda
Pogledom iz daljine.
Ti si uspjela, ja sam propala
U očima svijeta.
Ti živiš, ja sam mrtva.
Ipak znam da sam pobijedila tvoju dušu;
I znam ležeći ovdje daleko od tebe,
Nepoznata među tvojim slavnim prijateljima
U blistavom svijetu gdje se krećeš,
Da sam uistinu nepobjedna vlast nad tvojim životom
Što ga lišava potpune slave.

Edgar Lee Masters (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 16. mart 2018.

OTREŽNENJE U DESET SATI

Kuće su opsjednute kao dusima
Bijelim spavaćicama.
Ni jedna nije zelena,

Ni purpurna sa zelenim kruzima,
Ni zelena sa žutim kruzima,
Ni žuta sa plavim kruzima.
I ni jedna od njih nije čudna,
Sa soknama s podvezicama
I biserom vezenim pojasima.
Ljudi ne odlaze u snove
O babunima i obalarima.
Tek, tamo-amo, neki stari mornar
Pjan i zaspao u čizmama
Hvata tigrove
Po crvenom nevremenu.

Wallace Stevens (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 12. mart 2018.

DJECA SVJETLOSTI

Naši su očevi cijedili hljeb iz panja i kama
I ograđivali bašte crvenokožačkim koskama;
Iz Niske Zemlje Holandije njima je bilo poč:
Hodočasnici što ih ne pričesti ženevska noć,
I zasadiše ovdje svjetlosti Zmijsko sjeme;
I sada reflektori vrte se da rasane
Razvratne staklenike na stijeni sazdane,
I svijeće pored praznog oltara kaplju,
A svjetlost tu je gdje bezdomna krv Kainova lije
I žeže, žeže zrnje što zakopano nije.

Robert Lowell (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 9. mart 2018.

NOVAC

Svaka tri mjeseca, zar, novac kori me:
'Što puštaš da ležim ovdje zalud? Ime
Svega sam što nikad nemaš: dobra, seks.
Možeš ih još dobit – piši koji ček'.

Pa pogledah druge, šta rade sa svojim:
Sigurno je da im na spratu ne stoji.
U njih već su kuća, kola, žena nova:
Jasno, sa životom ima veze novac

– Zbilja, zajedničkog dosta, kad se pitaš:
Ne odgodi mladost do penzije! I ta
Štednja: kakva god je, što na stranu mećeš,
Na kraju ti biti za brijanje neće.

Poj mu slušam. Ko da kroz francuski jedan
Dug prozor dole se grad zabitni gleda,
Stračare i kanal, crkve kitne, lude

U večernjem suncu. Jako tužno bude.

Philip Larkin (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 5. mart 2018.

DOCKERY I SIN

“Dockery mlađi, zar ne, od Vas bijaše?”,
Reče Dekan. “Sin mu je sad ovdje”. Prikladan
Za pogreb posjetilac, ja klimam glavom. “A da li
Održavate vezu sa – “ Il sjećaš li se kada,
U crnim ogrtačima, bez doručka, k tom nakresani
Stajasma pred tim stolom, da bismo dali
“Ove sinoćne incidente u tumačenju našem?”
Probam vrata iza kojih nekad se stanih:

Zaključana. Travnjak se u širokome sjaju
Pružā. Čuje se znano zvono. Uzimam vlak,
Zanemaren. Kanal, oblaci i koledži nestaju
Polako iz vida. Ali Dockery, blagi Bože, svak
Ko je danas ustao, taj mora da 43. se
Rodio kad dvadeset jedna bila je meni.
Ako je mlađi, da li s devetnaest, dvadeset
Tog sina dobi? Bješe li to dečko povučeni

Iz privatne škole, s visokom kragnom, koji je
Stanovao s Cartwrightom kog ubiše? E baš tim
Dokazuje se kako mnogo... Kako malo... Zijev,
Mislīm da sam zaspao i da me probudi dim
I odsjaj visokih peći u Sheffieldu, gdje vlak
Promijenio sam, groznu pitu pojeo i do kraja
Perona prošetao da vidim kako se spaja
Šina sa šinom i razdvaja i odražava jak

Nesmetan mjesec. Nemati sina, ženu, svoje
Kuće il zemlje još se činilo prirodno sasvim.
I samo neka obamrlost izrazila je stres
Otkrića koliko života već minulo je,
Koliko drukčije od drugih. Eto, devetnaest
Samo, Dokery: taj mora da je napravio
Spisak sveg što je želio i bio kadar da...
Ne, nije u tom razlika, nego kako je bio

Uvjeren da mu treba dodatak. I što li je
Mislío da dodati znači uvećati? Za mene
To razvodnjenje bješe. Te pretpostavke urođene
Otkud? Ne od onog što držiš za najistinskije
Il najviše želiš činiti: te se iskrive, i zatvorena
Svaka je čvrsto, ko vrata. Više su stil što naši
Životi nose ga sa sobom: navika privremena,
Odjednom one se stvrđnu u to što se domaši

I kako se domaši; kasnije kad se okreneš,

To su pješčani oblaci, bliski, gusto se zbili,
Utjelovljenje sina za Dockeryija, za mene
Ništa, ništa uza sav onaj grubi patronat sinov.
Život je prvo dosada, strah zatim. Koristili
Ili ne njega, odlazi, a ono je ostalo
Što nešto skriveno od nas je izabralo,
I starost, i zatim starosti kraj, jedino.

Philip Larkin (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 2. mart 2018.

EPITAF KENTAURU

Reći da je bio nesrećan znači reći premalo,
ili previše, zavisi od onog ko te sluša.
No miris što ga je puštao ipak te dovoljno gnušao
i nije bilo lako sustići njegov galop.
Govorio je da je zamišljen ko spomenik, al desio se kvar:
utrobe? tekuće vrpce? ekonomije? Il prosto
nije se desio rat, s neprijateljem se izmirili, a on ostao
kakav je bio, da ovaploćuje bar
Nepopustljivost, Nespojivost – nešto što povrda je
ne unikatnosti, i ne vrline, već samo vjerovatnosti.
Godinama je, kao oblak, lutao kroz maslinove gaje,
čudeć se jednonogosti, majci nepokretnosti.
Naučio je lagati sebe i od tog sazdao umjetnost
(u odsustvu boljega društva, a i da ne bi poludio).
I umro je sasvim mlad, jer njegova je čovječnost
ispala trajnija nego njegov živinski dio.

Joseph Brodsky (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 26. februar 2018.

BLUZ

Osamnaest godina sam proveo na Menhetnu.
Gazda je bio dobar, ali se u zlog prometnu.
Vreća izmeta, u stvari. Čovječe, mrzim ga.
Novac je zelen, ali poput krvi brizga.

Mislim, onkraj rijeke preseliti moram.
Nju Džersi mami svojim sijanjem sumpora.
Numerisane godine, znate, zlo su manje.
Novac je zelen, al njim ne lista granje.

Odnijeću svoj namještaj, svoj divan ovještali.
Ali šta ću sa svojim pogledom kroz prozor? Ko da
bio sam vjenčan s njime, ili tako nešto.
Novac je zelen, ali od njega si modar.

Gdje će otići, to zna, u potpunosti, tijelo.
Što na molitvu nas goni, duša je, zacijelo,

mada gore ničega, osim boinga, nije.
Novac je zelen, ali ja sam sijed.

Joseph Brodsky (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 23. februar 2018.

KAFE "TRST": SAN FRANCISKO

Posvećeno L. G.

Na taj ugao ulice Valjeha
i Granta ja se vratih poput eha
usnama koje mogle su da vole
tada riječi manje no cjelove.

Tu niti jednu ne vidiš promjenu.
Ni u pokuštvu, niti u vremenu.
I sve je, dok nas ovdje nije bilo,
mrlju po mrlju, trajnost zadobilo.

I kroz velike prozore maglene,
smrznut posmatram, kao naduvene
sinjeve koje svoj akvarij griju,
nastranih ljudi gestikulaciju.

Razvijajuć se natrag, rijeka je
postala suza, a stvarnost postaje,
sva, uspomena koja može, čutiš,
kao prstiju vršci, uštinuti

jedino za rep guštera zelena
što u pustinji nestaje iz zjena:
ona putnika koji njome bludi
svojom sfingom začarati žudi.

Tvoja tajna! Tvoja zlatna griva!
Ljubičasta suknja, čar lomljiva
članaka. Uho savršeno čuje
i "read" kao "dear" opetuje.

Sada ispod oblaka kojega
blijedog trobojna zastava tvojega
sutra, tvogeg juče, tvogeg danas
sa jarbola je sva razlepršana?

Prema kojim žalima, po vodi
platnenoj, sada ti smiono brodiš,
sa stisnutim staklenim perlama,
da udovoljiš divljim potrebama?

Ipak, ako su oprošteni grijesi
to jest, duša ako drugdje s mesom
izravnala je račun, u bircuzu

tome uživati takođe je uzus,

ko u gostinskoj sobi zagrobnoga
života, gdje sred jada maglenoga,
sveci i krivci uzimaju predah,
i gdje prvi sam stigao, izgleda.

Joseph Brodsky (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 19. februar 2018.

SHIVA

Ima jastreb koji bere s našega neba ptice,
Ubijeni su s njima mira i sigurnosti golubovi,
Uzeo čast je i pouzdanje pucima i ljudima,
I, dok usamljenu čaplju slobode lovi,
Besmislima puni umjetnost, vrlo je lukav, snima
Nauku i moćima državu da ih uhvati najzad.
Ništa mu neće izmaći, što trči, što krila ima,
Taj jastreb oči zvijezdi kljuca. Taj lovac jedini
Što će da divljeg labuda zgrabi; divljeg će bijeloga
Labuda iz ljepote stvari ko zadnji plijen da ulovi.
Tad biće sam, čisto ništenje, vrhovno, ostvareno,
Prazni mrak pod šatorom smrti. Od koski labudovih
Sazdaće gnijezdo, izleći porod nov i objesiće
Nove ptice na novo nebo, sve obnovljeno biće.

Robinson Jeffers (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 16. februar 2018.

KAMEN

Ići u kamen
To bi bio moj način.
Nek neko drugi postane slavuj,
Ili škripi tigrovim zubom.

Spolja kamen je zagonetka:
Niko ne zna kako je riješiti.
Ali, unutra, mora da je hladan i miran
Čak ako ga krava svom težinom nagazi,
Čak ako ga dijete baci u rijeku;
Kamen tone, polako, neuznemiren
Na dno rječno
Gdje ribe dolaze da kucnu u njega
I osluhnu.

Vidio sam kako iskre izlijeću
Kad dva se kamena taru,
Pa možda nije mračno unutra, na koncu;
Možda postoji mjesec što svijetli
Odněkud, kao iza brežuljka –

Baš dovoljno svjetla da se raspoznaju
Čudna pismena, zvjezdane karte
Na unutrašnjim zidovima.

Charles Simic (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 12. februar 2018.

MESARNICA

Ponekad šetajući kasno noću
Zastajem pred mesarnicom.
Tek jedno svjetlo gori u radnji
Nalik svjetlu pri kojem robijaš kopa tunel.

Jedna kecelja visi na kuki:
Krv je na njoj razamazana u mapu
Velikih kontinenata krvi,
Velikih rijeka i okeana krvi.

Ima noževa što svjetlucaju kao oltari
U mračnoj crkvi
Gdje dovode sakatog i maloumnoga
Da budu izliječeni.

Ima drveni panj gdje se kosti lome
Sastrugan čisto – rijeka usahla u svom koritu
Gdje se hranim,
Gdje duboko u noći čujem glas jedan.

Charles Simic (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 9. februar 2018.

OLDTAJMERI

Ja sam prastari neradi regrut.

Na Kserksovim kuhinjskim kolima bio sam perač lonaca.
Na maršu Miltijadove falange imao sam držak i šiljak.
Imao naježenu blistavu ručku koplja.

Riđoglavi Cezar izabra me za kočijaša.
Reče: "Lati se posla, toskansko kopile,
Rim traži čovjeka koji zna goniti konje".

Osvajčke trupe vođene Karlom Dvanaestim,
Vrtložne mušičave Napoleonove kolone:
Znale su me kao potkivača konja.

Potkovah bijelca kojim je Bonaparta pomeo noćne zvijede.

Lincoln reče: "Uđi u igru, tvoja nacija treba te."
I ja potjerah konje i zapregu i ruku mi odnese hitac

Kod spottsylvaniajske Sudnice.

Ja sam pradavni neradi regrut.

Carl Sandburg (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 5. februar 2018.

RIJEKA NAD RIJEKAMA U KONEKTIKATU

Ima velika rijeka sa ove strane Stiksa
Prije no što se dođe do prvog crnog vodopada
I drveća kome nedostaje pamet drveća.

U toj rijeci, daleko na ovoj strani Stiksa,
Puko proticanje rijeke je veselost
Dok bljeska i bljeska na suncu. Na njenim obalama,

Ni jedna sjenka ne hoda. Rijeka je kobna,
Kao posljednja. Ali nema skeledžije.
On se ne bi mogao oprijeti njenoj pokretnoj snazi.

To nije bilo vidljivo iza pojava
Što govore o tom. Zvonik na Farmingtonu
Stoji svjetlucajući i Haddam sja i njiše se.

To je treća opštost, uz svjetlo i vazduh,
Curriculum, jakost, lokalna apstrakcija...
Zovni je, još jednom, rijeku, neimenovani tijek,

Ispunjen prostor, što zrcali godišnja doba, folklor
Svagog od čula; zovi je, opet i opet,
Rijeku koja nigdje ne teče, kao more.

Wallace Stevens (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 2. februar 2018.

PONOVO KOD KUĆE

Iako je još ljeto,
po okolnim vrhovima
bije se oblaci snijega.
Potok pored puta skače kao koza.
Pomisliš: tu je ljepše nego na nebu,
ali prejaku misao razblaži
neočekivani pljusak - sklanjaš se
u podivljali hladnjak pokraj porušene kuće.
U dnevnom boravku, kuhinji, hodniku,
šljiva, šipak, kopriva, čičak.
Iza kuće voćnjak,
polje
minsko.
S lišća

kapaju
kapi
kiše,
s grozdova
zrnca grožđa.

Adin Ljuca, 29. januar 2018.

TRÄUMEREI

U ovom snu što me progoni ja sam dio
Šutljivog mnoštva što ide ispod zida nekog,
Napuštajući fudbalsku tekmu, il borilište,
Svi se kreću u istom pravcu. Malo potom
Drugi zid se zatvara sa naše desne strane,
I stišće nas još više. Sada smo zatvoreni
Ko svinje u betonskom prolazu. Kad podignem
Glavu, vidim da su zidovi ubili sunce,
I svjetlost je hladna. A onda ogromno od kreča "D"
Javlja se na drugom zidu, no previsoko
Da bi ga oni prepoznali: ja čekam "E",
Gledam ga kako bliži se i prolazi. Sad
Već smo prestali hodati i putujemo
Ko voda kanalizacijom, nizbrdo, uprkos
Hodu što odjekuje i dalje ko nakovanj
Ispod raskoračenog "A". Savijam ruku
Da lice zaštitim, jer moramo proći
Ispod ogromnog krsta obezglavljenog,
Bijelog na zidu – "T" – zaustaviti mogao nisam
Hod, njegovu lupu, to mi je srce sopstveno,
Zidovi moje sobe dižu se, još je noć,
Preneh se opet prije no što se riječ ispisa.

Philip Larkin (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 26. januar 2018.

DOPISNICA SA VULKANA

Iskopavajući naše kosti djeca
Nikada neće znati da su one nekad
Bile brze kao lisice na brijegu;

I da u jesen, kad je grožđe mirisom
Oštri zrak pravilo oštrijim
Da su bile jedno biće, što diše mraz;

I barem će valjda slutiti da s našim kostima
Ostavismo puno više, ostavismo ono što još je
Izgled stvari, ostavismo ono što smo osjećali

Na onom što smo vidjeli. U proljeće oblaci što pušu

Iznad zatvorene gospodske kuće,
Iznad naše kapije i vjetrovitog neba
Plaču školovani očaj.
Znali smo dugo izgled kuće
I ono što smo rekli o njemu postade

Dio onoga što on jest ... Djeca,
Još tkajući rasvjetane aureole,
Govorit će naš govor i nikad neće znati

Hoće li reći o vili da se čini
Kao da je taj što je živio tamo ostavio iza sebe
Duh što juriša na prazne zidove,
Prjljava kuća u izlokanom svijetu,
Dronjak sjena bijed do bijelog,
Premazani zlatom bogatog sunca.

Wallace Stevens (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 22. januar 2018.

DVA STRANCA DORUČKUJU

Zakon kaže da ti i ja pripadamo jedno drugom,
Džordž.
Zakon kaže da ti si moj i da sam ja tvoja, Džordž.
A ima milion milja bijelih snježnih oluja, milion
peći paklenih,
Između stolice gdje ti sjediš i stolice gde ja sjedim.
Zakon kaže da će dva stranca doručkovati skupa
poslije noći na rogu arktičkog mjeseca.

Carl Sandburg (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 19. januar 2018.

3.16 I PO

ovdje sam navodno veliki pjesnik
i pospan sam popodne
ovdje sam svjestan smrti nalik divovskom biku
koji juriša na mene
i pospan sam popodne
ovdje sam svjestan ratova i ljudi što se bore u ringu
i svjestan sam dobre hrane i vina i dobrih žena
i pospan sam popodne
svjestan sam ljubavi jedne žene
i pospan sam popodne
oslanjam se na sunčevu svjetlost iza žute zavjese
pitam se gdje su ljetnje muve nestale
sjećam se najkrvavije smrti Hemingwayeve
i pospan sam popodne

jednog dana neću biti pospan popodne

jednog dana napisaću pjesmu koja će donijeti vulkane
onim tamo brdima
ali sada sam pospan popodne
i neko me pita: "Bukowski, koliko je sati?"
i ja kažem: „3:16 i po“
osjećam se vrlo kriv, osjećam se odvratno, beskoristan,
lud, osjećam se
pospan popodne,
bombarduju crkve, u redu, to je u redu,
djeca jašu ponije u parku, u redu, to je u redu,
biblioteke su ispunjene hiljadama knjiga spoznaje,
velika muzika boravi u ovom radiju tu
i pospan sam popodne,
u samom sebi imam taj grob koji kaže
ah, pusti druge da to urade, pusti ih da pobijede,
pusti me da spavam,
mudrost je u tami
i mete kroz tamu kao metla,
idem tamo gdje su nestale ljetnje muve
pokušajte me uhvatiti.

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 15. januar 2018.

DRUGA SOBA

uvijek ima nekog u drugoj sobi
što sluša iza zida.

uvijek ima nekog u drugoj sobi
što se pita šta li radiš
tamo bez njih.

uvijek ima nekog u drugoj sobi
što se plaši da se osjećaš bolje kad si sam.

uvijek ima nekog u drugoj sobi
što misli da misliš na nekog drugog
ili misli da ne haješ ni za koga
osim za sebe samog u toj drugoj sobi.

uvijek ima nekog u drugoj sobi
koji više ne haje za tebe kao nekad.

uvijek ima nekog u drugoj sobi
što se ljuti kad nešto ispustiš
ili mu se ne dopada kad kašlješ.

uvijek ima nekog u drugoj sobi što se pretvara
da čita knjigu.

uvijek ima nekog u drugoj sobi
što satima priča telefonom.

uvijek ima nekog u drugoj sobi
i ti se sasvim ne sjećaš ko je to
i iznenađen si kad napravi kakav zvuk
ili ode niz hodnik do kupatila.

ali nije uvijek neko u drugoj sobi
zbog toga
što ponekad nema druge sobe.
a kad je nema
ponekad ovdje uopšte nikoga nema.

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 12. januar 2018.

22.000 DOLARA U TRI MJESECA

Noć je došla poput nečeg što gmiže
uz ogradu stepeništa, plazeći jezik
od vatre, i ja se sjećam
misionara do koljena u đubretu
što se povlače preko lijepe modre rijeke
i mitraljeskih metaka što kvrcaju tačke
na fontani i Jonesa pijanog na obali
što govori sranje sranje ti Indijanci
odakle im vatreno oružje?
i uđem unutra da vidim Mariju
i ona reče misliš da će napasti,
misliš da će preći rijeku?
strah te da umreš? upitah je, a ona reče
koga nije?
i odem do medicinskog kabineta
i nalijem visoku čašu, i kažem
zaradili smo 22.000 dolara u 3 mjeseca gradeći ceste
za Jonesa i malčice moraš umrijeti
da bi to učinio tako brzo... Misliš li da su komunisti
ovo započeli pitala je ona, misliš li da su komunisti?
a ja kažem prestani da se ponašaš kao neurotična kučka.
ove male zemlje se dižu jer pune
džepove sa obje strane... a ona me
pogleda s onom krasnom glupavošću srednjoškolke
i iziđe vani, smračilo se, ali je pustih da ode,
moraš znati kad pustiti ženu ako je želiš zadržati,
a ako je ne želiš zadržati opet je pusti,
svagda je to tako proces puštanja, ovako ili onako,
i tako sam tu sjedio i piće ispijao i nalio drugo
i mislio: ko bi pomislio da bi te jedan kurs
iz mašinstva na Ole Miss
odveo tamo gdje se svjetiljke lagano njišu
u zelenilu neke daleke noći?
i Jones uđe s rukom oko njenog plavog struka
i vidjelo se da je već pila, i ja im priđem i kažem
muž i žena? i to ju je naljutilo jer ako te žena ne može

uhvatiti za jajca i stisnuti, s njom je sve svršeno,
a ja nalih još jednu visoku čašu, i
kažem: vas 2 to možda ne shvatate
ali mi odavde nećemo izići živi.
propili smo ostatak noći.
mogao si čuti, ako bi se zaista stišao,
vodu što se spuštala među božjim stablima,
i ceste koje smo izgradili
mogao si čuti životinje kako ih prelaze
i Indijance, divlje budale što nose neki surov krst.
i najzad posljednji pogled u ogledalo
dok su se pijani ljubavnici grlili
i ja iziđem i skinem slamku
sa krova kolibe
zatim sam škljocnuo upaljačem i
promatrao plamen što gmiže, kao gladni miševi
uz tanke mrke vlati, bilo je sporo ali
stvarno, a onda nestvarno, nešto nalik operi,
i onda krenem prema zvucima mitraljeza,
ista rijeka, i mjesec me gledao preko nje
i na stazi ugledah malu zmiju, malu sasvim,
izgledala je kao zvečarka, ali nije mogla biti zvečarka,
i prepala se videći me, a ja je ščepam iza vrata
prije no što se mogla skružati i držao sam je zatim
njeno se malo tijelo smotalo oko mog ručnog zgloba
kao prst ljubavi i sva stable gledahu očima
i ja stavih usta na njena usta
i ljubav je bila munja i sjećanje,
mrtvi komunisti, mrtvi fašisti, mrtvi demokrati, mrtvi bogovi i
ozad u onom što je ostalo od kolibe Jones sa
mrtvom crnom rukom oko njenog mrtvog plavog pojasa.

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 8. januar 2018.

PLAVA PTICA

ima jedna plava ptica u mom srcu koja
želi da izađe van
ali ja sam odveć strog za nju,
kažem joj, ostani tu, neću
da te svak
vidi.

ima jedna plava ptica u mom srcu koja
želi da izađe van
ali ja lijem viski na nju i uvlačim
dim cigareta
i kurve, barmeni
i špecerajski trgovci
nikad ne znaju
da je ona
unutra.

ima jedna plava ptica u mom srcu koja
želi da izađe
ali ja sam odveć strog za nju,
kažem joj
smiri se, zar hoćeš da me
upropastiš
zar hoćeš da mi sve
zabrljaš?
zar hoćeš da mi zezneš prodaju knjiga
u Evropi?

ima jedna plava ptica u mom srcu koja
želi da izađe
ali ja sam odviše domišljat, pustim je van
samo ponekad noću
kad svako živ spava.
kažem joj, znam da si tu,
zato ne budi
tužna.
zatim je vratim nazad,
i ona pomalo pjeva
unutra, nisam ju baš pustio
da umre
i onda mi tako spavamo
zajedno
sa našim
tajnim sporazumom
i to je dovoljno lijepo da bi
čovjek mogao
zaplakati,
ali ja ne
plačem
a ti?

Charles Bukowski (preveli Marko Vešović i Omer Hadžiselimović), 5. januar 2018.

NOVOGODIŠNJA ČESTITKA 2016.

Sa Grgurom Flakerskim, poljskim Jevrejem
bez ijedne domovine, tajno sam se sastao i
zasjedio u krčmi Medvjeda jazbina. Kad izađosmo,
uveliko je krenuo vatromet i kupola svjetlosti
iznad grada u dolini rasla je ko pivski trbuh.
Pijetlovi demokratije kukurikali su o ljudskim
pravima, žmireći čvrsto da ne bi vidjeli kako
se sa zgarišta 2015. diže u nebo, svečano
puštena na slobodu, sedamdeset godina u flaši
začepljena avet. U pomrčini parkinga stegli smo
jedan drugom ruku i zakleli se na hrabrost.

Nemam nikog duž autoputa sa stotine izlaza

i vratih se među tetovirane kamiondžije koji preda se gledaju. Obavezao sam se Grguru na hrabrost ali bijah i sâm nespreman pred ponavljanjem istorije: jedno davno dijete sa zimske strane Velebita svunoć je spavalo u autobusu i probudilo se upravo pred ukrcavanje na trajekt za Pag. Vidjevši po prvi put more i jutarnje kupače, trljalo je oči pitajući plačljivo: "Majko, znam li i ja da plivam?"

Milorad Pejić, 1. januar 2018